

SLOVANSKI INFORMATIVNI LIST V AVSTRALIJI. SYDNEY, MELBOURNE, ADELAIDE, PERTH, BRISBANE, MÖBART. ★ Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a periodical.

SLOVANSKA BLAGOVESTNIKA

ZELIMO, DA BI VSI GORECE PROSILI BOGA, DA BI SLOVANSKI NARODI, KI JIH STISKAJO TOLIKE TEZAVE, NEOMAJNO OHRANILI PODEDOVANO VERO KI STA JIM JO NEKOC IZROCILA CIRIL IN METOD; CE PA SO JO, ZAL, ZAPUSTILI, DA BI SE JE CIMPREJ IN Z NAJVEČJIM VESELJEM ZOPET OKLENILI. — PIJ XII.1.1951.

Za mesec julij koledar ne oznanja velikih praznikov, noben zaveden Slovenec pa ne bo prezrl godovnega dne sv. bratov Cirila in Metoda. Naša verska in narodna svetnika sta. Našim davnim pradedom sta prinesla ne samo luč Kristusove vere, dala sta jim tudi pisavo za njihov jezik. Tako pomembna sta za vse slovanske narode, da se ne smemo vaveličati ponavljanja njunega življenja in delovanja.

V tistih časih — enajst stoletij je poteklo od tedaj — so naši dedje govorili če še skoraj en sam jezik po vsem svojem prostranem ozemlju. Njihove državne tvorbe, ki nas najbolj zanimajo, so bile tri: Karantanija (Korotan — Koroška), vzhodno od nje Panonija, ki ji je vladal knez Kocelj, severno od te pa moravska država pod knezom Rastislavom.

V vseh treh navednih državah se je širila krščanska vera, pa le z veliko težavo, ker nemški duhovniki niso znali z našimi pradedi po domače govoriti. Tedaj je knez Rastislav naprosil carigrskega cesarja, naj mu pošlje duhovnikov, ki bodo znali razlagati ljudstvu verske resnice v domačem jeziku. Cesar mu je ustregel in poslal brata Cirila in Metoda.

Oba sta bila rojena Grka, doma iz Soluna, Ker so pa v njuni rojstni okolici takrat živeli Slovenci, sta že od mladosti znala njihov jezik. Zato sta z veseljem sprejela cesarjevo vabilo, naj odideta poučevati krščansko vero med Slovence na severu. Zavedala sta se pa, da ni dovolj poučevati vero samo ustno, ampak jo je treba širiti tudi s pisano besedo v domačem jeziku. A Slovenci takrat še niso imeli svojih pismenk. Zato je Ciril, ki je po učenosti prekašal brata Metoda, sestavil posebno abecedo za slovenski jezik, ki ji pravimo glagolica. Nato je prevedel v slovenski jezik nekatere knjige svetega pisma.

Slovenski Moravani so oba brata z velikim veseljem sprejeli. To je kaj razumljivo, saj sta jih učila in govorila z njimi v domačem jeziku. Tudi sveto mašo sta opravljala v domačem jeziku in tako se je pričelo slovan sko bogoslužje.

Tri leta in pol sta poučevala sveta brata na Moravskem, nakar sta se odpravila k papežu v Rim. Med potjo sta se ustavila pri knezu Koclju, kjer sta ostala pol leta. Med panonskimi Slovenci sta utrjevala pravo vero in izbrala nekaj mladeničev, ki sta jih pripravila za duhovski stan. Pot proti Rimu sta nadaljevala skozi naše slovenske kraje.

Sveti Oče je brata Cirila in Metoda nad vse lepo sprejel. Odobril je slovenske cerkvene knjige, potrdil slovanško bogoslužje, oba brata pa posvetil v škofa. Lepo število učencev, ki so bili prišli z njima v Rim, je prejelo mašniško posvečenje.

Med bivanjem v Rimu je Ciril umrl, Metod se je z učenci sam vrnil v Pano nijo, odkoder je potem še dvakrat potoval v Rim. Obakrat je papež ponovno odobril svete knjige v slovanškem jeziku.

Več let je Metod vneto širil sveto vero med Moravani in nadaljeval prevajanje svetih knjig v domači jezik. Prevedel je skoraj vse. Težko in utrudljivo delo ga je sčasoma oslabilo. Začutil je, da se mu bliža zadnja ura. Na cvetno nedeljo leta 885 je poslednjič opravil sveto Daritev ter blagoslovil duhovnike in ves narod. Tri dni nato je mirno izdihnil svojo dušo.

Po Metodovi smrti so učenci zapustili Moravsko in se razkropili po sosednjih slovanških krajih. Utrjevali so sveto vero in širili slovanško bogoslužje, ki se je ponekod ohranilo do današnjih dni. Nekateri učenci so pozneje sestavili novo pisavo, ki se imenuje cirilica in jo še danes uporabljajo vzhodni Slovani.

Sveta brata Ciril in Metod sta bila Slovanom misjonarja v pravem pomenu besede. Nista širila med njim le sveto vero, ampak sta jih tudi kulturno dvig nila in uveljavila v knjigi njihov jezik. Zato je razumljivo, da ju vsi Slovani — vsaj morali bi! — časte kot svoja največja blagovestnika.

Janez Primožič

SV. CIRIL IN METOD

Slika v zupni cerkvi Selce na Slovaskem, izdelana 1.1863 ob 1000letnici prihoda slovanskih apostolov na Moravsko.

Slovanška Apostola v Rimu

(„Kraljestvo božje“)

Tja v večno mesto cesta pripeljala je brata Konstantina in Metoda, ki z vnetostjo Slovanom sta od Vzhoda krščanske vere svetlo luč prižgala.

Iz daljne sta Panonije prispela do svetega očeta Hadrijana — v mesto Rim za sveto stvar pozvana, da svojo čast branila bi in dela.

Sprejel je njune vdanosti izraze; o poti bratov premočrtni, jasni, v slovanški mu besedi miloglasni je sveto pismo nudilo dokaze.

Spoznal Vikar je Kristusov resnico, sinova želel je odlikovati in jima odsihmal je maščevati v domači govorici dal pravico.

Ljubka šorli.

KREPAK POZIV VSEM RESNIM, ZAVEDNIM IN NESEBICNIM

P. Bernard Ambrožič

Slovenski zdravnik med nami

PRED TREMI MESECI je prišel v Avstralijo z ženo in tremi otroci zdravnik dr. Mihael Colja, primorski rojak. Begunec med begunce. Po nekotikem obotavljanju se je odločil, da se naseli v Sydneyu. Ne more takoj začeti z zdravniško prakso, vpisal se je na univerzo in upa v kakih treh letih dobiti poleg ljubljanske tudi avstralsko zdravniško diplomu.

Zasilno stanovanje je dobil z družino v Slovenskem domu. Izredno podjetnost sta takoj pokazala doktor in gospa, ko sta si popolnoma sama poiskala primerni službi — on v Sydney Hospital, Randwick, ona v Prince Alfred Hospital, Camperdown. Otroci so vsi že za šolo.

Naslednji korak je bil — najti primerno stanovanje. Neumorno sta iskala, toda kmalu ugotovila, da družina s tremi otroki zlepa ne najde strehe v Sydneyu. Morda — za nečedno visoko ceno. Tedaj sta začela misliti, da bi bilo najpametneje — kupiti hišo ...

Nove težave

Kupiti hišo — bodi še tako podjeten, če nimaš denarja, ne moreš sam. Poiskati si moraš ljudi, ki so voljni pomagati.

Hiša bi se dobila — seveda primerno skromna — na „deposit“ 300 funtov. Posojilo za deposit bi se dobilo pri avstralskem denarnem zavodu — po 20% obresti! — na podpis močnega poroka ...

Iskala sta poroka. Ne vem, kolikokrat in kje sta potrkala. Po tednu, dveh — ga še nista našla. Ni rečeno, da sploh ni takega človeka med nami, morda bi ga jima jaz mogel najti? Tedaj je doktor pripomnil: „Zelo nerad bi še dalje nadlegoval. Bodo rekli, komaj je

Dr. Mihael Colja z družino.

povohal Avstralijo, pa že hoče imeti hišo ...”

Tisti hip mi je prišlo nekaj na misel. Lani v septembru sem napisal v MISLIH, da ima list nekaj „rezerve“ izza časa kampanje. Doslej so bili naročniki in darovalci za SKLAD tako dobri, da se mi rezerve ni bilo treba dotakniti. Ali naj presekam ta gordijski vozle z brezobrestnim posojilom iz te rezerve?

Kolikor vem, je dr. Colja prvi slovenski zdravnik v Avstraliji. Njegov prihod med nas ni brez pomena. Sodim, da je slovenski zdravnik tako pomemben kot slovenski duhovnik — čeprav z drugega vidika. In čeprav bo imel zdravniške pravice tu šele čez kakšen čas, bi vendar utegnil že zdaj pomagati komu vsaj z dobrimi zdravniškimi nasveti. Za svoj študij mora imeti primerno mirno stanovanje, za morebitne iskalce nasvetov posebno sobo.

Če stvar nekoliko premislimo, bi dejali: Ne samo privoščiti mu je treba hišo, prigovarjati bi mu morali, naj si jo dobi. In seveda — pomagati mu!

Segel sem v blagajno MISLI, posodil denar za „deposit“ in družina dr. Colje ob izidu te številke MISLI že stanuje pod lastno streho. Naslov: 29 Leamington Ave., Newtown, postaja Macdonaldtown.

Drugi izhod bi bil: počakati do te številke MISLI in apelirati na rojake, naj se kdo ponudi, namesto da bi MISLI zalagale ... Prav, toda zavleklo bi se. Dvakrat da, kdor hitro da! MISLI so posodile in sem prepričan, da je denar dobro naložen. Nič drugega ni treba, samo še druga polovica naročnikov naj bo v teh mesecih tako pridna kot je bila prva, pa bodo MISLI dosti lahko pogrešile denar za leto dni ali več.

To še ni vse

Recite, kar hočete, nič častno ni za nas, da pri tolikem številu nismo nič pripravljeni na take in podobne primere.

Koncem konca ni treba, da bi človek moral biti ravno zdravnik, preden mu priznamo pravico do lastne strehe zanj in družino. Človek je človek, rojak je rojak. Naj bo tudi „navaden delavec“, če mu

moremo pomagati, da pride do boljšega položaja brez plačevanja visokih obresti avstralskim denarnikom, zakaj bi ne stopili skupaj in razmislili, kaj se da napraviti?

In tudi ne gre samo za nabavo lastnih hiš! Poči glas: Ta in ta je v težavah, bolezen je pri hiši — razpišite nabirko v listu! Ljudje berejo, morda se vprašajo: Kdo garantira, da je res potreben? Oči jim padejo na drugo branje in — opravljeno je ... Kak funtek vseeno pride, pa ga je skoraj sram v tako skromni družbi.

Načrt je izdelan

Nedavno je odbor Slovenskega društva imenoval za socialnega referenta č. g. dr. Mikulo. Društvo mu je nakazalo majhno vsoto denarja, pa dalo navodila, kako naj svojo nalogo vrši.

To je nekaj. Dr. Mikula ima „mandat“, pooblastilo. Toda to mu ne bo dosti pomagalo, če naj ostane — sam.

Dajmo g. Mikuli oporo, zgrnimo se okoli njega! Izberimo mu DELAVEN ODBOR, ki bo skupaj z njim odgovoren za izvedbo „mandata“, to se pravi: za kakšno resno podjetje v smislu socialne in gospodarske pomoči med nami. Besed o teh rečeh je bilo že precej, dejanj še kaj malo!

Pridite na sestanek!

Zgoraj omenjeni načrt bomo razožili na sestanku — zborovanju — ki naj bo s tem napovedan za nedeljo 13. julija (druga v mesecu) ob 3. uri popoldne. Vabljeni vsi, ki vam je zadeva pri srcu.

Sestanek bo v cerkveni dvorani St. Francis, Paddington. Vhod naravnost iz Oxford ceste v zeleno pobarvano poslopje.

Na sestanku bomo tudi predstavili in pozdravili dr. Coljo in njegovo družino. Za zaključek nam bosta doktor in hčerka zaigrala na klavir. In zapeli bomo kakšno narodno.

Pridite v lepem številu, gre za resne reči! Na svidenje!

PO NEKAJ TEDNIH se je profesor spet pokazal pri župniku. Sedla sta. Brez tratenja časa je rekel župnik:

„Ostalo mi je v spominu, g. profesor, da ste ob zaključku najinega zadnjega razgovora dejali nekako tako: Krščanstvo še vedno dobro služi tistim, ki jih razvoj moderne znanosti še potegnil za sabo“.

„Da, g. župnik. Dostavil bi, da to ne velja samo za krščanstvo, ampak enako za vsa mogoča verstva, ki so na svetu: judovstvo, budizem, mohamedanizem in sploh za vse takozvane vere“.

„Razumem. Najini razgovori so se sukali samo okoli vprašanja, če je Bog ali ga ni. Vsem verstvom je skupno, da sprejemajo obstoj nekega nadzemeljskega Bitja, ki mu v našem jeziku pravimo Bog. Zato je prav, da zaenkrat ne delava razlike med verami. Seveda, ko bova dognala, da Bog v resnici biva, tedaj bova šla dalje ...“

Profesor je bruhnil v smeh in zamahnil z roko:

„Dragi moj, tega ne bova nikoli dognala!“

„Mislite, da ne? Čemu tedaj sploh trativa čas?“

„O, to pa spet ni prava beseda, g. župnik! Za vas je to poklicna zadeva, da skušate koga prepričati. Zame je pa zanimivo poslušati vaše

STRPNOST IN VERA

P.B.A.

dokaj spretno debatiranje. Z vaše vidika mora biti dovolj, da sem voljan poslušati, ali ne?”

Profesor se je poredno smejal, pa tudi župniku je šlo na smeh, čeprav nekam kislo. Končno se je vdal:

„No, če tako mislite, nadaljujva. Razvoj moderne znanosti torej po vašem peha Boga iz nebes in vse vere jemljejo konec ...?“

„Vi prav dobro veste, da današnja znanost ne priznava in ne more priznavati Boga. Kot izobražen človek to veste, ponavljam, ker morate vedeti. Ne trdim pa, da vas je moderna znanost tako do konca prepričala kot je na primer mene. Če bi bilo tako, bi morali sleči duhovniško suknjo. Vem, da vam odkritja znanosti v vašem poklicu zelo narobe hodijo. Toda znate biti do znanosti strpni, tako nekako kot sem jaz strpen do vere. Strpnost je most. Če bi vi ne bili strpni do znanosti, bi rohnili zoper njo kot rohnijo nekateri drugi pridigarji. Prav zato vam dajem priznanje in se rad pogovarjam z vami. Strpni znate biti kot sem strpen jaz. Zato ste prijeten človek“.

Župniku je zastala beseda. Prodirljiv pogled je uprl v profesorja in nekaj hipov sta molčala. Šele po premisleku je župnik spet povzel besedo.

„Gospod profesor, zdaj vam nekaj povem. Če mislite in verjamete, da je moje stališče do znanosti tako, kot ste ga označili, moram vaš kompliment o „prijetnem človeku“ z vso odločnostjo odkloniti. Namesto komplimenta bi pričakoval od vas, da mi boste v imenu znanosti vrgli brez ovinkov v obraz znane besede: Ker nisi ne gorak ne mrzel, te bom izpljunila iz svojih ust!“

„O, o!“ je vzkliknil profesor in obstal. Šele čez čas je dejal:

„Ne razumen vas. Kje ste pa te besede pobrali?“

„V svetem pismu stoje. Bogu so položene v usta in merijo na tiste, ki se z golo strpnostjo ogibljejo Boga in vere vanj“.

„Torej merijo tudi name! Čemu ste jih obrnili in jih dali meni v usta zoper vas?“

„Zato, ker ste mi podtaknili enako stališče do znanosti kot ga imate vi do vere in Boga. Postavljate

znanost na mesto Boga. Če vam je znanost višek vsega, ne bi smeli hvaliti strpnosti do nje. Če sem jaz zgolj strpen, to se pravi: brezbrizen do znanosti, bi znanost po vsej pravici izrekla o meni tako sodbo. Pogazila, izpljunila bi me!“

„Kot mene izpljuva Bog! Lepa je ta! Dobro, da ne verjamem vanj, sicer bi vam moral to grobost temeljito zameriti, g. župnik! To je višek nstrpnosti!“

„Dragi profesor, tu ste spet v veliki zmoti. Govoril sem v imenu znanosti, ki jo z vso dušo spoštujem in ji po najboljših možnostih vestno sledim. Pozabljate, da verni ljudje ne moremo hvaliti strpnosti do vere, pa prav tako vi znanstveniki ne smete hvaliti strpnosti do znanosti. Strpnost je na mestu med ljudmi, ki smo slabotni, ne pa do Boga in znanosti, ki sta močna. Pripisali ste mi nekakšno strpnost, brezbriznost do znanosti, moral sem na dan s krepko obrambo. In ni vam neznan rek: Najboljša obramba je napad“.

„No, naj bo. Prav spretno ste se izvili. Pa pustiva to. Vi torej tudi kot predstavnik vere spoštujete znanost, ne le kot šolan in izobražen človek?“

„Brez vseh ovinkov: Da! Samo da gre za resnična znanstvena dog-

OTROK PRED TELEVIZIJO

VSAKA NOVA IZNAJDBA PRINAŠA s seboj dobre in slabe reči. Nič manj televizija. Ta sicer ni več „nova“ za svet, za Avstralijo pa je. Posebno za naše ljudi v Avstraliji. Zaenkrat je verjetno še zelo malo televizijskih aparatov po slovenskih hišah in stanovanjih, pot vanje jim je pa vsak dan bolj izgajena.

Televizija ne prinaša samega blagoslova, utegne biti domu in domačnosti v njem tudi v prekletstvo. Treba je pameti in previdnosti, da se prekletstvu zabrani vstop v hišo skozi televizijsko skrinjo.

V ospredju je vprašanje, kako televizija vpliva na otroke. Slišimo in beremo visoke besede o vzgojnem pomenu televizije. V dobrem smislu. Pravijo, da televizija „prinaša v stanovanja ves svet“. To je lahko res, pa prav v tem obstoji tudi nevarnost. Manj za odrasle, ki imajo s „svetom“ že več ali manj osebnih izkušenj. Otroci pa teh izkušenj nimajo, lahko se zgodi, da prav tisti svet, ki prihaja po televiziji v hišo, v otroških glavah napravlja popolnoma napačne predstave, o svetu in življenju.

Pa ni vprašanje samo to, kako televizija vpliva na duševnost otrok. Tudi za telesno zdravje nastajajo ob televiziji novi problemi.

O vsem tem je bilo že veliko razpravljano v govoru in pisavi. Različni različno odgovarjajo. Tudi katoličani imajo svoje „Mednarodno združenje za radio in televizijo“, ki se bavi s temi vprašanji.

Sedež združenja je v Friburgu (Švica). Osnovni si je ta odbor tudi posebno sekcijo za mladino in otroke. Po daljšem študiju je objavil navodila za starše, kako naj nadzirajo otroke glede na televizijo. Nekaj teh navodil bo prišlo prav tudi našim staršem, zakaj televizija bo počasi prodrla v številna nadaljnja stanovanja in hiše.

1. Otrok naj ne dobi priložnosti za gledanje televizije prezgodaj, ko njegova duševnost še skoraj ni nič razvita. Kdaj je dovolj razvit, da mu more televizija kaj koristiti, se ne da povedati v smislu let. Eden se duševno hitreje razvija, drug počasneje.

2. Ko oče ali mati misli, da je otroku prišel čas za televizijo, naj ga sprva ne pustita pred aparatom samega. Previdno naj izbereta program, ki utegne otroku kaj pomeniti, ostaneta naj pri njem in mu tolmačita prikaze na televiziji. Seveda nikakor ne preveč naenkrat. Le tako se bo otrok ob televiziji učil in vzgajal, ne pa začel s svojo duševnostjo v neki neresničen svet, ki se pozneje skoraj ne bo mogel iz njega izmotati in bo zmerom bolj ali manj v navzkrižju z resničnim svetom.

3. Tudi pozneje, ko tolmačenje staršev ob prizorih ni več tako potrebno, naj vse programe za otroke izbereta starša.

Kot že rečeno, je pa treba paziti tudi na to, da se ob televiziji zavaruje pravilen telesni razvoj otroka.

1. Otrok ne sme biti preblizu slik, da si ne bo pokvaril oči.

nanja, ne zgolj za neke domneve znanstvenikov“.

„Pa ne uvidite, da je domnev zmerom manj in na njihova mesta stapajo dognanja?“

„Že, pa tudi ne. Ob novih dognanjih se porajajo tudi nove in nove domneve“.

„Ki se bodo druga za drugo spreminile v dognanje“.

„Recimo, da bo tako“.

„In bodo vašega Boga do zadnjega sledu izrinila, kolikor ga še niso“.

„V mišljenju ljudi, ki jim je Bog tudi brez znanosti v golo napotje. Mislečim vernikom se znanosti in njenih dognanj ni prav nič bati“.

„Presneto ste korajžni, če govorite iz prepričanja“.

„Sem. Pa sem tudi lahko. Vem namreč in tako prepričanje imam, da je tudi znanost od Boga, čeprav sprva zgolj v zametkih in se šele počasi razvija. Tudi znanost je ustvaril Bog, kakor je ustvaril z umom obdarjena bitija, angele in ljudi. Angel ali človek lahko Bogu nasprotuje, odpraviti ga ne more. Isto velja o znanosti, ki koncem konca ni nič drugega kot človekovo globlje poznanje stvarstva. Človek jo lahko obrne zoper Boga“.

„Priznam. Z direktnimi in otipljivimi dokazi znanost ne more dokazati, da Boga ni. Toda tudi vera ne more tako dokazati, da Bog je“.

„To ste odlično povedali. Kako pa bo tedaj znanost Boga odpravila?“

„Indirektno! Dokazala bo in je prav za prav že, da je, recimo, prav-

ljica svetega pisma o postanku sveta in človeka zgolj zmotna domišljija. Druga za drugo padajo takozvane razodete resnice svetega pisma. Z njimi mora pasti tudi Bog, ki je baje dal pisati take zmote“.

„Oh, kako se spet motite, g. profesor! Sveto pismo ne piše zmot, ker nima namena podajati svetno znanost. Uči samo vero in njene resnice. Poslužuje se načina pripovedovanja, ki je bil takrat ljudem razumljiv. Še vse bolj razumljiv je nam, ker imamo zdaj poleg besedila svetega pisma tudi besedilo današnje znanosti. Znanost nam pove, zakaj je sv. pismo pisano tako kot je. In moramo biti znanosti zelo hvaležni, da nam daje to možnost“.

„To je veleznanimivo povedano. Če bi vas manj poznal, bi dejal, da se samo nekako junačite pred mano: Vendar želim ostati resen. Po vašem torej ni nobenega nasprotja med vero in znanostjo?“

„Med razodeto vero in resno znanostjo — nobenega!“

„In ste pripravljani o tem razpravljati in svojo trditev vse bolj utemeljiti?“

„Jasno, pripravljen sem“.

„Pridem spet, čimprej mogoče. Pripravite se!“

„Da nama bo vzelo manj časa, ali ne bi medtem prebrali knjigo?“

„Magari“.

Župnik je segel na polico in dal profesorju knjigo. Preletel je seznam poglavij in dejal:

„Velja!“

(Dalje.)

2. Drža pri sedenju naj bo pravilna, pokončena, da se mu telo ne bo razvijalo v sključeno postavo. Več ko pol ure naenkrat bo redko brez škode.

3. Pozno v večer ali celo v noč naj otrok ne sedi ob televiziji.

4. Zavoljo televizije naj nikoli ne zamudi gibanja pod milim nebom, naj že bo samo sprehod ali najrazličnejše igre.

5. Televizija ne sme motiti domačnosti v družini. Čas, ko naj bi otrok sodeloval pri primerni urednosti doma, se pogovarjal s starši, brati in sestrami, izmenjeval misli

in vtise, se mora kljub televiziji vedno najti.

Oče, mati! Morda je še daleč čas, ko se bosta tudi vidva odločila za nabavo televizije. Morda bi bilo dobro dostaviti: Čim delj, toliko bolje! Vendar vama ukazovati nihče ne more. Televizija je kakor voda — je voljna služiti, pa je voljna tudi gospodariti. Laže pa imaš pod kontrolo televizijo kot vodo. Toda le tisti jo bo znal imeti pod kontrolo, kdor zna imeti pod kontrolo samega sebe.

Zelo prav storita, oče in mati, če že dosti pred nabavo televizije proučita vprašanje: Ali naj bodoča televizija v najinem domu gospodari ali — služi? — P.B.A.

NADŠKOF GOVORI „NOVIM AVSTRALCEM“

Melbournski pomožni nadškof je o priložnosti blagoslovitve nove katoliške šole v mestu Sunshine v svojem nagovoru pred veliko množico izrekel tudi naslednje besede:

„Mnogi tu med vami ste novodšli v Avstralijo in ni mi treba posebej poudarjati, kako dobrodošli ste. Upam, da se dobro počutite tu in boste želi uspehe, zlasti pa želim, da s svojimi otroci vred ostanete zvesti katoliškim tradicijam, ki ste jih podedovali po svojih prednikih. V Avstraliji ste naleteli na marsikaj glede verskih šeg in navad, kar se vam zdi nenavadno. Razume se, katoliška vera je pri nas ista kot je bila v vaših krajih, toda v praksi ste našli v naših cerkvah in župnijah reči, ki se vam zde močno drugačne.“

Ne pozabite, da sedaj živite v deželi, ki je samo eno petino katoliška. Kljub temu vlada v Avstra-

liji širokogrudna strpnost, prijaznost in prijaznost med vsemi ljudmi. Toda naše vlade so popolnoma posvetne in se ne menijo za pospeševanje verskih zadev. Vere ne smatrajo za svoj posel. Zato moramo katoličani sami napravljati svoje cerkve, šole in dobrodelne zavode, država nam pri teh rečeh nič ne pomaga. Avstralski katoličani so čudovito radodarni, prav posebno za napravo naših šol in vzgojnih zavodov, ki jih imamo sijajno izvedene.

Za mnoge med vami je to nova stvar, zakaj v vaših rojstnih domovinah so vsaj v preteklosti državne vlade sodelovale s Cerkvijo za vzdrževanje dobrih šol. V tej novi domovini se od vas pričakuje, da sprejmete naše razmere kakoršne pač so, in velikodušno jemljete nase bremena za pospeševanje katoliške vzgoje v tej mladi avstralski deželi“.

NASLOV LISTA „MISLI“: 66 Gordon St., Paddington, N.S.W.

PRIPOVEDUJ O ZLU KOMUNIZMA

Narodnostne skupine novih priseljencev imajo veliko nalogo, da pripovedujejo Avstralcem o zlu komunizma in njegovih zvičajnih načrtih. Tako je izjavil dne 30. maja Mr. J. L. Carrick, tajnik Liberalne stranke za N.S.W.

V svojem govoru na zborovanju sydneyškega „Migrant Advisory Council“ je pozval nove priseljence, naj svare Avstralijo pred neprestanimi poskusi mednarodnega komunizma, da bi izrabil nezadovoljnost narodnostnih skupin za svoje petokolonske namene.

„Komunisti znajo z vso prefrigano izigravati narod zoper narod, vero zoper vero“, je poudaril Mr. Carrick. Videli smo na primer, kakšne uspehe so na našo žalost dosegli komunisti na srednjem in daljnem Vzhodu, kjer so nahujskali mohamedance proti krščanstvu. V tistih krajih se skušajo močne narodnostne skupine dvigniti iz zaostalosti na višino zahodne civilizacije, pa komunisti zavajajo njihove podvige v napačno smer.

Novi naseljenci morajo svariti domačine pred nevarnostjo komunistične propagande in med drugimi poudarjati, da naj kristjani in mohamedanci skupno nastopajo zo-

per brezbožni komunizem. Novi naseljenci mnogo bolje razumejo trenutne svetovne probleme kot mnogi Avstralsci. Na lastni koži so občutili, kaj pomeni borbeni komunizem v akciji. Sami so bridko trpeli pod njim in dobro vedo, kam vodi krivi komunistični nauk.

Mi v Avstraliji smo živeli sami zase in primeroma na varnem pred komunističnem nasiljem. Mislimo, da je demokracija trdna in brez nevarnosti, da bi se omajala. Ni nam še prišlo do žive zavesti, kako so v Evropi razpadle nekatere velike in močne demokracije pod železno pestjo komunizma.

Naši novi naseljenci dobro vedo, da se demokracija ne da obdržati brez resnega truda. Treba je zanjo delati, treba je poučevati sosede in sodelavce po tovarnah, da je tudi naša svoboda v nevarnosti, ako se združeno ne potegujemo za njeno ohranitev.

Na drugi strani naj pa novi doseljenci vedo, da jim organizacija pod imenom „Migrant Advisory Council“ želi biti na uslugo, kadar sami ne morejo rešiti svojih problemov.—Iz urada Liberalne stranke, Sydney.

P. BAZILIJ TIPKA

VEČ MELBOURNSEKIH NA-ROČNIKOV „MISLI“ me je podrobneje spraševalo o onem popoldnevu, katerega sem opisal zadnjikrat. Tem in vsem ostalim lahko še enkrat pribijem, da je takih popoldnevo celav vrsta, če ne večina v tednu. Z opisom v zadnji številki sem imel samo en namen: povedati ljudem, naj nikar ne mislijo, da so se patru zamerili, če ga ni okrog. Je preveč skakanja na naslove, kjer je moj obisk nujen. Velja?

Tipkanje sem moral pravkar prekiniti. Telefon me je klical. Veste kaj sem s stisnjenimi zobmi poslušal? „Ja, kaj smo se vam pa zamerili, da ne pridete več okrog ...“

Stara pesem! Kaj je res ne bo konca?

★Fanta sem srečal, ki mi je dejal: „Saj bi rad dal deset funtov za Slovenski dom v Melbourne, pa me je sram. Kaj bodo pa drugi rekli, če toliko dam? ...“ Res lepa obzirnost, ki pa ni prav nič na mestu. Naj rečejo kar hočejo! Sram jih bo lahko, če bo fant, ki ni dolgo tukaj, dal desetak za našo skupno streho, sami pa štejejo šilinge ali pa še tisto ne. Fanta, ki se zaveda svoje dolžnosti in čuti, kaj nam bo Dom pomenil, pa sram biti ne sme. Ponosen je lahko, da je priložil svoje opeke za Slovenski dom. Ko bomo obhajali desetletnico Doma in bomo tiskali spominsko knjigo o našem kulturnem središču in desetletnem delovanju, bo z veseljem kazal svojim otrokom svoje ime, tiskano med plementimi darovalci. Takrat bo marsikdo želel biti med pionirji, ki so res nekaj žrtvovali za težavni začetek. A brez začetka ni desetletnica. Če naši ameriški rojaki ne bi začeli zidati svojih domov pred petdesetimi leti, ko so trdo delali po rudokopih in livarnah, danes ne bi praznovali zlatih jubilejev svojih ustanov. Kaj pravite?

★Marija REŽONJA in Alojz KAVAŠ sta se vzela dne 17. maja. V North Fitzroyu smo imeli poroko. Mladi par je doma iz Prekmurja, oba sta šele pred nekaj meseci dospela v Melbourne. — Svojo petdeseto poroko v Avstraliji pa sem blagoslovil na dan 14. junija v Clifton Hillu: zastopan je bil knežak, oziroma vas Koritnice v knežiški fari. Pred oltar sta stopila Ivanka LUDVIK in Anton TOMŠIČ. Naše čestitke obema paroma!

★V „Vestniku“ sem objavil rezultat krstov: 2:2. Dva fantka, dve punčki! Za „Misli“ pa le lahko zakličem: Fantje vodijo! Zapišem: 2:3. Po tiskanju „Vestnika“ sem krstil še enega fanta. Dne 18. maja smo krstili Glorio Rebeko in Viljema Friderika v družini Freda in Jožefine KROPE. Elfrido Majdo je dobila družina Karla in Angele GODINA v Sunshine, smo jo krstili dne 31. maja. Dne 1. junija pa je nesla h krstu družina Franca in Olge ZUŽEK v Clifton Hillu. Njihova Vilma je postala pesterna, odkar imajo najmlajšega, Slavka, pri hiši. — Dne 14. junija pa je bil v Footscrayu krščen GLAVAČEV Tonček, ki ni hotel nič jokati v cerkvi. Pevec ne bo, pravi pregovor.

Bomo videli, če drži. — Vsem mamicam in očkom ter pridnim (upam, da se nisem zmotil) malčkom naše čestitke!

★Zadnjič me je nekdo klical po telefonu tam okrog polnoči. Ravno sem se bil spravil spat, ko je predstojnik prihitel iz svoje sobe ter me poklical. „Bo moralo biti nekaj nujnega, da kličejo tako pozno“, sem sklepal. „Halo, pater Bazilij tukaj!“ sem se oglasil. Verjetno je bil moj glas precej zaspan, da je na drugem koncu linije vzbudil pozornost. Moški se je oglasil, „Ste vi, pater? Kaj sem vas zbudil? O, oprostite, saj je res že pozno. Bom pa jutri klical! ...“ In zaprl je telefon ...

Zaman sem tresel slušalko: nobenega glasu več. Pa ko bi mi vsaj ime povedal, da bi se vedel na koga jeziti. Zaspal pa še nisem dobro uro v mislih, čemu neki sem moral sredi noči iz postelje ...

★Med nebeske brilatce se je preselil komaj dan po rojstvu najmlajši iz BONOVE družine v North Fitzroyu. Večkrat si mislim: če imamo vero, nas smrt takega nedolžnega otročička res ne sme žalostiti. Gabrijelček je dosegel cilj ne da bi moral preko dolgih let težav in skrbi. Bo ir nebes pazil na svojo mamicino in očka in bratce, namesto da bi oni pazili nanj. Pa še za nas naj kakšno reče ta mgori, da bomo pošteno skup držali Slovenci, raztreseni po petem kontinentu!

★Iz Zavrha v Savinjski dolini je bil doma Jožef JELEN in v novembru je dospel v Avstralijo. Izginil je iz Bonegille in so ga dolgo zaman iskali po taboriščni okolici. Dne 4. junija pa so časopisi prinesli vest o njegovi žalostni smrti. Našli so ga po osmih tednih v Wombatu, trideset milj od Benambre. Žal se pogreba nisem mogel udeležiti, ker so Jožefa pokopali, čim je komisija svoje opravila. Priporočam ga v molitev, zlasti vsem, ki so ga poznali.

★Iz Bonegille sem med skupino mladih ljudi odpeljal tudi slovensko dekle. Ves čas je tako živo kazala svojo avanturistično naravo, da sem jo nehote vprašal: „Povejte mi no, čemu ste šla v svet?“

„Ker bi bila rada cowboj“, se je glasil odgovor. In ko sem se začudil, mi je pojasnila: „No ja, cowboj. Veste, tako deklet, kot jih vidi mo v filmih na konju in z revolverjem ...“

Hm! Debelo sem požrl, obenem pa mi je ušel smeh. Dekle mi je skoro zamerila, ko sem ji pojasnil, da bo mogla postati kvečjemu „cowgirl“ in še to bi se reklo po naše — kravja pastirica ...

Hvala Bogu, da ni preveč deklet prišlo sem s tem čudnim namenom.

★Ne bo napak, če na tem mestu popravim naslov Slovenskega kluba v Melbourne. Po zadnjem obnem zboru ni več isti kot ga imate v Kolerdarčku, ampak se glasi: 153 Essex Street, Pascoe Vale, Vic. Telefonska številka je: FL 6466.

Sem bil že naredil piko, pa me je iznenadila žalostna novica.

V nedeljo 22. junija je v St. Vincent Hospitalu umrl komaj 22letni Ivan Balazic, doma iz Brezovice pri Dolnji Lendavi, kjer mu živijo starši, trije bratje in sestra. V Avstralijo je prišel v marcu 1956 z ladjo Flaminia.

Že pred meseci mu je začelo teči iz ušes in zobje so ga boleli. Ko so mu izdrli zob, je infekcija zašla v možgane. Kljub trem operacijam ni bilo zanj rešitve. Zdravniki pravijo, da že tri leta niso imeli takega primera.

Ivan je bil miren fant. Udeleževal se je slovenske službe božje in pri Klubu je rad pomagal. Z zaročenko, ki mu je v zvesto nudila pomoč v bolezni, sta kupila zemljišče za bodoči domek, pa božja volja je bila drugačna. Žalujemo iskreno sožalje!

Pogreb je bil v sredo 25. iz cerkve sv. Mihaela v North Melbourne na pokopališče Keilor Ivanovi prijatelji so s pomočjo Kluba krili pogrebne stroške. Večni mir dobremu fantu!

Slovenci iz Geelonga, Vic., na izletu pri mineralnih studenih.

Dekle —

TVOJA ČAST IN SREČA

PRED DOBRIMI ŠTIRISTO LETI je slavni Michelangelo v Rimu na stropu Sikstinske kapele v Vatikanu naslikal ustvarjenje Adama in Eve. Noben umetnik ne poprej ne posej ni tako prepričevalno zadel edinstveni značaj dekliske, ženske duše. Eva je komaj prejela življenje od Boga in že se vsa srečna obrača s pogledom in rokami k svojemu božjemu Stvarniku. V nepokvarjenem ženskem srcu, kot je izšlo iz božjih rok, je globoko zakoreninjena potreba po Bogu, dekliska, ženska duša se raduje v svojem Bogu.

Zato je dekliska molitev kot izliv vernega življenja in predanosti sveti volji božji častno opravilo. Le dekle, ki redno moli, bo deležno častne pohvale: „Glejte, kako lep je čist rod v svoji slavi!“ Dekle se mora zavedati svoje časti, ki izvira iz nepokvarjene nedolžnosti in se upreti vsakemu poskusu

zoper kršitev odločne božje zapovedi: „Ne nečistuj!“

Saj dekleta sama najbolj obžalujejo in občutijo bridko izgubo svoje nedolžnosti in časti. Kako je potem težko najti viteškega fanta, kako neuspešno iskanje zakonskega druga... „Prej me je silil v zakon ... sedaj se me je naveličal ... riniti moram trdo za njim, da me bo poročil ...“ Take tožbe niso redke, vedno pa so orošene s solzami. Posebno trdo padajo očitki v zakonu, da zamorejo zagreniti življenje žene, ki si prizadeva biti najboljša družica in mati, da popravi izgubo dekliske časti.

Dekleta, kinčajte se s častjo čistosti in predajte svoja srca Bogu, ki razveseljuje vašo mladost. Tako bode ohranile svojo čast za sveti zakonski stan in v bogohotnem družinskem življenju bode deležne stanovitne sreče.—Dr. Ivan Mikula.

ČE STE SE PRESELILI,

sporočite na naslov MISLI spremembo takole:

Moj stari naslov.....
 .....
 Moj novi naslov.....
 .....
 Moje ime (krstno in družinsko).....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO!

„Bilo je nekaj groznega. Čisto sam in brez orožja sem taval po gorskem pobočju. Naenkrat zagledam, da se plazi proti meni strašna zverina, še danes ne vem, če je bil medved ali ris. Mrzel pot me je oblil, vse kite so se razpustile v meni, ● sem videl, da bo zver v

naslednjem hipu planila name ...“

Obrisal si je pot z obraza in lovil sapo. Poslušalec ni mogel dočakati, da pove naprej.

„In kaj si vendar storil potem?“

„Zbudil sem se“, je pripovedovalec olajšan povedal.

Nedavno so časopisi poročali, da je sv. Očetu Piju XII. podelila visoko odlikovanje ustanova „Dr. George Washington Carver“.

Malokdo je vedel, ko je bral, kdo je — ali je bil — mož s tem imenom. Čemu naj bi bilo pomembno, da je papeža odlikovala ustanova, ki nosi ime neznanega človeka?

Urednik MISLI se je spomnil, da je pred leti slovenski dijaški list v ZDA — „Akademik“ — imel prijetno pisan članek o tem neznanem možu. Članek je napisal slovenski dijak C.J.

Že takrat je bil članek določen za ponatis v MISLIH, pa je obležal v urednikovem predalu.

Ob novici o papeževem odlikovanju je moral članek iz predala in v MISLI. Napisan je jako mikavno, „času primeren“ je pa tudi zaradi tega, ker je trenje med „črnimi in belimi“ po svetu še danes na dnevnem redu ... razen v Avstraliji, ki se črnecevu otepa ...

Dr. George Washington Carver

VRNIL SI SE OD DELA KOT VČERAJ, predvčerajšnjim ali lani. Truden in zbit si se zleknil v naslonjač. Razgrnil si časopis in se na videz zatopil vanj. Toda najbrž ne čitaš. Samo brskaš, brezbržno brskaš in zopet zreš slepo predse, misli ti pa uhajajo bogve kam.

Že hočeš vreči časopis nazaj na mizo, kar ti pogled obvisi na sliki v desnem gornjem kotu. Nekam čudno velika je, vsaj enkrat večja od drugih. Nekak spomenik predstavlja. Pogledaš.

Šmentano! Lep je spomenik in visok — kip je vsaj štirikrat višji kot možakar, ki stoji ob vznožju ogromnega piramidnega podstavka. Toda zdaj so se tvoje oči že ustavile na obrazu moža, ki ga spomenik predstavlja. Zagledaš se v ta zagonetni, črni, zamišljeni obraz. Prečitaš ime na podstavku: *George Washington Carver*. Začudiš se, čeprav ti ime ni ničesar povedalo. Ogledaš si njegove roke in se vrneš z očmi na obraz. Nobenega dvoma ni: ta mož je zamorec, črnc! Salaboško, zdaj si pa res radoveden. Da so zamorca tako-le počastili, to se še v Ameriki ne zgodi vsak dan!

Nič čudnega, da tako hitro požiraš kratke vrstice, v katere je skušal novinar ujeti veliko življenje tega izrednega moža. Prečital si, kakor bi mignil. Zdaj razumeš, zakaj tako velika slika in tak veličasten spomenik.

Spet ti oko obvisi na tem črnem obrazu. Nič več ti ni tuj in zagoneten. Domač se ti zdi, kot bi bil od tvojega brata, dober, kakor bi bil od tvojega očeta. Skoraj po svetopisemsko razmišljaš: „Glej, črnc se je povzdignil nad belca, ker je bilo boljše njegovo srce, močnejša njegova volja in bistrejši njegov razum ...“

„Prav je tako!“ skoraj glasno pribiješ in rahlo, nekam spoštljivo položiš časopis zopet nazaj na mizo.

Zgodba je pa ostala v tebi. Najbrž je ne boš nikoli več pozabil. Čutiš, da iz teh črnih zamišljenih oči sije nova luč tudi na tvojo življenjsko pot. Pogreznesh se globoko v naslonjač in zapreš oči. Tako sladko je včasih odmreti vsemu zunanjemu. Mir te boža, objame te tema in počasi se odpira tvoje du-

hovno oko. Nocoj ti misel uhaja v Carverjev rojstni kraj, v ponižno, zakotno vasico Diamond. Tu se pogreznesh skoraj za stoletje v preteklost. V leto 1860 si se zamislil.

Na vse strani, kamor ti seže pogled, se razprostirajo bujne planote, le v Diamondu samem stoji kakih 30 poslopij: gospodarjeva hiša, majhna cerkva in šola, nekaj koč, hlevov in shramb. Podaš se preko polj kakšni dve milj proti zapadu in tu te pozdravi skozi zelenje ob rob majhnega gozdiča naslonjena koliba. Ogleduješ jo in ne moreš verjeti, da bi v njej bivala človeška bitja. Kar ti udari na uho otroško vekanje, jok novorojenčka. Mimo prihitu suhljat zamorec z vedrom vode na glavi, te ponižno pozdravi in ti ves srečen zaupa: „Sir, it's a boy, it's Georget!“ In če bi ti mogel razbrati njegove misli, bi razumel njegov skrivnostni smeh:

„Ko bo ta velik, ne bo suženj kot smo mi. George bo svoboden človek!“

Tako se je torej rodil Jurij Washington Carver.

Tvoja misel se ga oklene in ga spremlja skozi življenje.

Res, komaj je George dobro shodil, je Amerika osvobodila sužnje, med njimi tudi Jurčkove starše. Prišlo je osvobojenje vsaj na papirju. Prišlo je vsaj majhno olajšanje hitro, skoraj nepričakovano, čeprav so črnci hrepeneli po njem in ga pričakovali dolga stoletja. Majhno olajšanje je bilo. Saj je George že nekaj let pozneje, ko je skupaj z otroki bogatih belcev hodil v šolo

v Diamond, v svojem otroškem razumu spoznal, da bo pot do resnične in vsestranske svobode še zelo zelo dolga. Spomniš se besed, ki jih je ob odkritju Carverjevega spomenika izpregovoril Jurijev nekdanji sošolec, visolasi starček Forbes:

„Česar nisem mogel takrat doumeti, je to, zakaj je Jurij že kot otrok vsak zapuščal našo družbo in se dalje časa sam samcat in ves zamišljen sprehajal po vaškem gozdu“.

Ga je mar svet, kakoršnega je našel, ko se je rodil — svet revščine, prezira in zasmeha — razočaral in mu je hotel v svoji otroški domišljiji začrtati plemenitejšo potezo, mu ustvariti lepši obraz?

Takšna so bila detinska in otroška leta siromašnega, zaničevanega, razočaranega zamorčka Jurija.

Slediš mu v njegovo mladeniško dobo. Prav nič se ne čudiš, ko ga najdeš na veselicah, kjer pojoč razteza harmoniko ali igra na klavir. Takoj ko se srečaš z njegovimi zamišljenimi očmi, razumeš, da Jurija ta beg iz trpke stvarnosti v pijano zamaknjenost ne bo mogel trajno zadovoljiti.

In res, že drugo jutro — in vsako jutro — beži Jurij v samoto, daleč med polja in travnike, kjer s čopičem v roki ustvarja svoj svet. Z veseljem ugotoviš, da je Jurij povsod pravi mojster. Daleč naokoli ni boljšega med pevci in muzikanti in za njegove slike se potegujejo razne umetniške ustanove. Spomniš se, da ena visi celo v znameniti luksemburški galeriji v Parizu.

(Konec prih.)

SYDNEY!

SYDNEY!

VAZEN SESTANEK

V nedeljo 13. julija ob 3. popoldne
Cerkvena dvorana St. Francis, Paddington
Več o sestanku čitajte na strani 2 v tej številki.

VSI VABLJENI!

Izpod Triglava

so bile take besede naročene „od zgoraj“ ali so jih pridigarji izrekli iz lastnega nagiba.

ŠKOF ANTON VOVK, upravitelj ljubljanske škofije, je baje tudi med tistimi jugoslovanskimi škofi, ki bo smel iti v Rim poročat sv. Očetu še v teku tega leta.

FILM O LURDU smejo kazati v cerkvah, drugje ne, pa kaže, da se te pravice v obilni meri poslužujejo. Iz raznih krajev omenjajo, da so videli za letošnjo stoletnico lurski film v domači cerkvi in zraven govor o Lurdu. Tako so dosti dobro poučeni o praznovanju stoletnice, čeravno jim je romanje v Lurd zabranjeno.

SLOVENSKI AMERIKANCI bodo poromali v Lurd — oziroma so deloma že — kar v dveh skupinah. Ena skupina pojde iz Lurda v Rim, od tam na Svete Višarje, od tam pa neko število romarjev tudi v domovino. Doma jih bodo zelo veseli in se v mnogih krajih pri-

pravljajo na lep sprejem — v kolikor bodo „ablasti“ dopustile ...

NOV ŠOLSKI ZAKON snujejo za vso državo. V načrtu je med drugim tudi ta zanimivost, da bodo ljudske šole imele osem letnikov, gimnazije pa samo štiri. Osmošolcev-gimnazijcev torej ne bo več.

LAHEN POTRES so imeli v Ljubljani in po Gorenjskem okoli Kranja na sv. Jožefa dan. Nekaj stavb je poslopij je razmajal in kak dimnik je padel. Poročila ne vedo povedati o kaki večji škodi.

POD LJUBLJANSKIM GRADOM so izkopali tunel, ki veže Vodnikov trg od Mestnega doma s Karlovško cesto na dolenski strani. Širok je 11 metrov in je zgrajen v obliki črke S. Zaenkrat tunel še ni dan v promet, tako obliko so mu pa dali zato, da bi v primeru zračnih napadov služil kot zaklonišče.

V ŠENTPETRU, Savinjska dolina, so izkopali dobro ohranjeno svetišče in prvih stoletij ko Kristusu. Tudi ostanke bogate vile, ki je

verjetno bila last oblastnika v tedanji rimski Celeji. Stavba in razni spomeniki v njej in okoli nje so bili izklesani iz pohorskega mramorja.

V SORI PRI MEDVODAH je Mariji Detela umrl mož Valentin, pa ni mogla najti človeka, ki bi zanj skopal grob. Končno je le našla prijatelja, ki je to napravil zanjo. Dva dni po pogrebu še zmerom ni bil grob zasut. Detelova je to javno povedala v ljubljanskem časopisu in dostavila vprašanje, če je vse to zato, ker je revna.

V SLOVENSKEM PRIMORJU na jugoslovanski strani imajo po zadrugah in kavarnah precej televizijskih aparatov. Mnogo ljudi se zbira okoli njih in gledajo predvsem italijanske oddaje. Zadnje tri velikega tedna je oblast oddaje dala prekiniti, da ne bi ljudje gledali verskih oddaj. S tem je pa ljudi nehote pognala v cerkev, kjer so videli in slišali še kaj več kot bi jim mogla nuditi televizija.

V TRSTU si pripovedujejo zgodnico. Hišni posestnik je ponoči ob dveh telefoniral sosedu in mu dejal: Ne morem spati, vaš pes preveč laja. Naslednjo noč je sosed enako poklical ob dveh hišnega po sestnika in mu povedal: Obžalujem, pri nas nimamo psa.

„KAR NAPREJ“ Dr. Ivan Mikula

PO PRATIKI JE BILA SICER že jesen, v naravi pa dozdevna pomlad, nagajivo spominjajoča na resnično pomlad za devetimi gorami, za desetimi vodami. Toplo sonce, sveže zelenje, pomladna svetnika Jurij in Marko — vse je pojilo pomladno domišljijo. V daljni ožji, pogosto pretesni slovenski domovini dečki in fantje od vasi do vasi šent Jurja podijo in se mastnih darov prijaznih gospodinj veselijo ...

P. Rok Romac — hudomušneži mu pravijo „Rock-n-Roll“ — je spretno krmaril, verižil in podil svoj „ljudski“ avto, da sva srečno ubežala velemestnemu drenju in se slednjič na Hume Highway sprostita v slikovito deželno južozapadno od Sydneya. Mimogrede sva v Beririmi zavila h gostoljubnim Bizjakovim, da je mama smela svreti in pražiti p. Roku prvi, meni pa drugi zajtrk — pravcati šentjurski obed. Atej se je pa zahvaljeval z rujno kapljico za godovna voščila, ki sva mu jih bila s Pavletom brzojavila za Jožefovo s Snowy Mountains. Veselega kramljanja in poslušanja velikonočnih in narodnih plošč v prijazni hiši bi se menda ne bili naveličali, da ni treščilo med nas Rokovo neizprosno povelje: „Kar naprej!“

Doma so Markove procesije dolge. Od sv. Jurija v Hodišah do sv. Ane nad Ribnico je bilo navzdol, počez in navkreber med Hodičkim in Vrbskim jezerom za troje glasnih rožnih vencev in litanij. Danes moliva ob stokilometerski brzini rožni venec in litanije vseh svetnikov, ki so najbrž že vsi zapustili najin avto, ko tako kruto kršiva prometne predpise. Camden, Picton, Bowral, Moss Vale, Goulburn, Yass, Gundagai — vsa lepa mesta ostajajo za nama, saj menda

velja ta pot za najdaljšo Markovo procesijo najinega župnikovanja: nad 300 milj od Sydneya do mesta Wagga-Wagga!

Wagga — poljedelsko središče

Wagga v jeziku avstralskih črncev pomeni vrano in da označijo množino vran, morajo besedo ponoviti. Wagga-Wagga torej pomeni mnogo vran, srak, škorcev, krokrajev. Namenoma sem preslišal porogljivo opazfio kuharskega šefa Vladota v hotelu „Romano“, kjer stric Pavle z nemškim priimkom in poštenim slovenskim srcem hladno pivo in žgočo kapljico toči, češ: „Saj so vsi kraji širom po zemeljski obli Wagga-Wagga, če le prebivajo tam človeška bitja obojega spola ...“

S p. Rokom sva imela visokega gostitelja v osebi prevz. škofa dr. Henschke-ja, ki naju je obsul s prav škofovsko gostoljubnostjo. V svojem dvorcu ima kar 6 lepo opremljenih sob za goste. Škofove gostoljubnosti se je menda navzelo vse mesto. Kamorkoli sva stopila: Presentation Convent, Calvary Hospital, Teachers' Training College, domovi Slovencev in Hrvatov, povsod so naju obsipali s prijazno gostoljubnostjo. Tembolj kruto je spet in spet zadonela sredi najlepšega kramljanja odločna Rokova beseda: „Kar naprej!“

V soboto zvečer smo imeli v stolnici spovedovanje, drugi dan je bila naša posebna služba božja v cerkveni dvorani Conventa. Oba sva popridigala vsak v svojem jeziku. Pred mašo in po njej smo svirali lemontske velikonočne pesmi iz zbirke „Marija-Pomagaj“. Naši ljudje in častne sestre se kar niso mogli ločiti od slovenskega potrkavanja, pesmi in aleluje. Tu je celo hudo povelje „Kar naprej“ prišlo ob veljavo. Verniki, ki so po dese-

tih letih spet slišali pridigo in cerkveno petje v domačem jeziku, so se ginjeni zahvaljevali. Kakor na Bledu je tudi v nas vseh pozvanjal zvonček želja, da bi se kmalu spet ponovila slovenska služba božja v Wagga-Wagga.

To mesto je središče velike farmarske pokrajine in šteje nad 25.000 prebivalcev. Razsežne pšenične, govedorejske in ovčje farme prinašajo mešanom dosti dela in zaslužka. Med njimi so slovenski rojaki zelo zadovoljni in upravičeno ponosni na svoj napredek. Niti enega nezadovoljneža nisem našel, ki bi škilil v industrijske kraje in velika mesta. Podjetni in delavni kot so stoje na trdnih tleh in ne gradijo gradov v oblakih.

His Lordship škof Henschke zelo uspešno podpira „Rural Movement“ (povzdigo kmetovanja) in nudi novim priselencem vso pomoč, da morejo čimprej postati samostojni farmerji — na svoji zemlji svoji gospodje. Rural Movement pa koristi tudi rokodelcem, gradbenikom in trgovcem, da jim ne zmanjka dela in zaslužka, zakaj „zemljiški gospodje“ hočejo tudi imenitno stanovati.

Škof je tudi sam sin farmarske družine v S. A. Pred 110 leti se je njegov ded, s Poljaksinjino poročen, iz Šlezije preselil v Avstralijo. Škofovi starši so še govorili nemški in kot deček je znal ta jezik tudi on. Toda med študijem in pastirovanjem mu je nemščina splahnela. Ob njegevem pripovedovanju o tem sem se zamislil. Koliko potomcev sedanjih naših naseljencev bo čez 110 let v Avstraliji, ki bodo spoštljivo govorili o svojih slovenskih dedih in babicah ...? Ali bo „še kdo, ki bo v našem jeziku pripovedoval so svojih prastarših, ki so prišli v Avstralijo okoli leta 1950? Že vnaprej slava taki beli vrani v letu 2060!

Ob takem razmišljanju se je bilo nekoliko laže pokoriti krutemu povelju: „Kar naprej!“ in zapustiti gostoljubno Wagga s prepričevalnim: Na svidenje!

Že drčimo skozi farmarsko pokrajino in premerimo mesta Junee, Cootamundra in Young. Velika čreda ovac nam kdaj pa kdaj zastavi cesto, spretni pastirski psi nam jo zopet sprost. Proti Cowri se vzpenjamo višje in višje, čedalje pogostnejši spremljevalci nam postajajo razsežni sadovnjaki zlahtnih jablan, oranž, citron. Skoro 220 milj je za nami. Pred nami se pa razprostira na planinski višini.

Orange — mesto med sadovnjaki
Šteje 25.000 prebivalcev. V njem naju zajame gostoljubna prijaznost Jugovih, Bičkovih, Smolejevih. Planinska noč je pa hladna. Svetlo sonce spet ogreje premražene kosti. „Kar naprej!“ nam je prišel v navado, potreben pa ni več za tistih 120 milj, ki nas še ločijo od Sydneya. Obsežna mesta Bathurst in Lithgow smo brž prebrzeli. V serpentinah se dvigamo na grebene in se spuščamo v doline bajno lepega modrikastega gorovja Blue Mountains. Ponosna izletniška Katoomba postreže z drznim razgledom preko strmih prepadov, pečin, vrhov v nedogledne daljave. Morda bo ves ta planinski raj, odstrt pred okni Sydneya, kdaj vredni cilj skupega izleta ...

Liki sanke drči voz navzdol proti Penrithu. Sonce je že zašlo, nad Blue Mountains se razblinja zlatordeča zarja v temno nebo. V očeh nam poigravajo luči velemesta, več in več jih zažari, Sydney tone v sijočem morju, v pestrobarnem valovanju neonske razsvetljave ...

Predani velemestu gojimo v srcu tiho hrepenenje po mirnem sožitju z rojaki, ki smo jih na bežnem posetu spoznali kot ljubitelje podeželskega življenja.

Z VSEH VETROV

KARDINAL STEPINAC ja po najnovejših poročilih spet pri boljšem zdravju. Ko je pred dobrim mesecem umrl v Rimu ameriški kardinal Samuel Stritch, so razni listi in časopisi poročali, da je tudi Stepinac med kandidati za slovo od tega sveta. Njegova stara bolezen, menda nekaj podobna Stritchevi, da se je ponovila in postaja do konca trdovratna. Pa kot zdaj kaže, se je zdravje hrvatske Eminence le spet obrnilo na bolje. Je pa kardinal še zmerom v nekakem hišnem zaporu v župnišču svoje rojstne vasi Krašič blizu Zagreba.

V LURDU so našli med starimi papirji sto let staro pismo, ki ga je dne 9. marca 1858 pisal lurški župnik Peyramale svojemu bratu Aleksandru. To je bilo torej komaj kakšne štiri tedne po prvem prikazanju Brezmadežne Bernardki. Opisuje dogodke pred votlino in neustrašenost deklice, ki so ji oblasti skušale preprečiti obiske pri votlini. Omenja tudi prvi čudež, ko je neko slepo dekle pred votlino nenadoma spregledalo. Župnik ob času svojega pisanja še ne kaže nobene vere v prikazanja ali čudež nad slepo deklico, le opisuje dogodke kot so se godili, zraven pa izraža začudenje nad njimi in uganjanje, kaj naj vse to pomeni za bodočnost. Od drugod vemo, da je bil Peyramale zelo strog napram Bernardki in je le s težavo premagoval nejevoljo nad njo.

ZA DRŽAVNE VOLITVE v Italiji je svetovno zanimanje kazalo mnogo zanimanja. Vse je ugibalo, koliko se utegne levičarjem posrečiti propaganda zoper Cerkev in Vatikan. Komunisti so bili prepričani, da jim bo obsodba škofa v mestu Prato igrala v politične karte. Izkazalo se pa je, da je krščansko-demokratska stranka celo napredovala, čeravno ni dobila zaželene nadpolovične večine, da bi mogla sama sestaviti novo vlado. Nekaj so pridobili tudi levičarji, toda le na škodo skrajnim desničarskim strankam: monarhistom in novo-fašistom.

V MELBOURNSKI NADŠKO-FIJI so katoliški verniki posodili svojemu nadškofu za vzdrževanje cerkva, šol in dobroteljskih ustanov že dva milijona tristo tisoč funtov. Od te vsote so v dobrem letu porabili za razširjenje katoliških šol eno tretjino, pa še vedno ne morejo ustreči vsem prošnjam. Število otrok v kat. šolah silno narašča. Z vzdrževanjem lastnih šol katoličani v Avstraliji prihranijo državni vladi silne vsote denarja. Izračunano imajo, da vsak otrok v državni šoli stane vlado 40 funtov na leto. Mnoge katoliške šole imajo po 300, 400, 500 ... učencev, ki vlado ne stanejo nič! In vendar morajo

katoličani plačevati davek tudi za javne šole, za svoje pa dobe od vlade 000 funtov ... Anglija in Kanada sta do svojih katoličanov vse bolj pravični.

AVGUST KOLANDER, lastnik potovalne pisarne, znan tudi pod imenom „leteči Slovenec“, je umrl v Clevelandu. Verjetno so ga poznali tudi mnogi v Avstraliji bivajoči rojaki, saj je na svojih evropskih potovanjih tudi begunska taborišča obiskoval in zraven delil pomoč. Delal je veliko, svojo pisarno je dvignil do odličnega ugleda, pa mu ni šlo zgolj za zaslužek, pač pa tudi za dobrodelje. Naj mu bo Bog plačnik. Pisarno bodo vodili dediči naprej, rajni je bil vse življenje samec.

JUGOSLOVANSKI ŠKOFJE bodo mogli v doglednem času napraviti obisk pri papežu v Rimu, taki glasovi se že nekaj časa čujejo. Leta in leta tega niso mogli napraviti, čeprav bi moral vsak škof na pet let priti osebno poročat sv. Očetu o stanju škofije. Z zvezi s temi glasovi, ki se pa morajo sediti šele izkazati za resnične, so poročila, ki trdijo, da ima kmalu priti do večje verske svobode v Jugoslaviji in do boljših stikov z Vatikanom. Bomo videli.

ANTON DERMOTA, član dunajske opere in dobro znan rojkom v Avstraliji, je okoli velike noči pel v Argentini za argentinsko publiko. Med drugimi pesmimi je zapel tudi koroško narodno: Kje so tiste stezice? Kot povsod je tudi dolil žel obilo priznanja.

PETDESETLENICO obstanka je nedavno z veliko slovesnotjo praznovala slovenska narodna šola v št. Jakobu v Rožu. Vodijo jo slovenske šolske sestre. Tisoči zavednih Korošcev so se zbrali na slovesnost od vseh strani epega Korotana in s tem ponovno dokazali svojo narodno zavednost. Z dosti čednim govorom je počastil slavnost tudi čezeljni glavar dr. Wedenig.

KAKOR VOJNA NAPOVED Sovjetom in Kitajski se je glasil Titov govor, ki ga je imel v nedeljo 15. junija Tito pred 50.000 poslušalci v Labinu, Srbija. Po poročilih dnevnega časopisja, ni bil še nikoli tako borben kot to pot. Zavrnil je očitke Hruščeva in Mao-tsetunga in obenem obtožil vse komuniste zunaj jugoslovanskih mej, da so zavrgli nauke Marksa in Engelsa. Politični krogi sodijo, da mora Tito vedeti o zakulisnih težavah Sovjetije, sicer bi si ne bil upal izzivati Sovjetije na „junaški mejdan“.

KRIŽEM AVSTRALSKE SLOVENIJE

NEW SOUTH WALES

Junece. — Najlepša hvala, da ste me vpisali med ude Mohorjeve družbe v Celovcu. Spominjam se svoje rajne matere, kako težko je plačevala naročnino za knjige in liste, ki jih v naši hiši ni manjkalo. Vsa leta, kar se spominjam, je oče plačeval Domoljuba, mati pa Bogoljuba, Cvetje, Salezijanski vestnik in Glasnik Srca Jezusovega. Lahko rečem, da je bila naročnica vseh verskih listov, čeravno je bilo na kmetih težko za denar. Mogoče poznate kmečke „skrinje“. Ko sem jaz pred vojno zapuščala dom, je bila ena taka skrinja pri nas polna mohorskih knjig, druga pa listov in časopisov — vsak letnik posebej vezan. Zato si mislim, zakaj ne bi vsaj malo posnemala mater, saj se mi zdi, da bi jaz lažje plačala 10 funtov za mohorske kot moja mati en dinar tiste čase. Posebno lep spomin na rajno mater pa imam s knjigo o sv. Janezu Bosku. Njegov življenjepis je izhajal, mislim, tri leta v Salezijanskem Vestniku, pa ga je moja mati hranila in dala vezati v krasno knjigo. Pred nekaj meseci mi jo je poslala sestra od doma. Saj jo znam že skoraj na pamet, pa jo rada še in še prebiram. Naj še povem, da smo bili na obisku v Sydneyu. Bilo je kar lepo, ali preden človek v ogromnem mestu najde, kar išče, to krade čas. Prihodnjic se bomo že malo bolje spoznali. — *Družina Ferfolja.*

Sydney. — Nagle smrti je ponoči od 8. na 9. junij umrl rojak Jože Geržina v predmestju Waterloo. Bil je dolgo vrsto let v Avstraliji, menda vseskozi v Sydneyu. Sem je prišel iz bližine Ilirske Bistrice kot mlad fant in ostal neozenjen do smrti. Dočakal je nekako 60 let. Pogrebne obrede je opravil za njim v torek 10. junija dr. Ivan Mikula. Naj v miru počiva. — *Kroničar.*

Cooma. — V soboto 14. junija sta se poročila pri nas Aleksander Bole iz Hrenovega pri Postojni in Ivanka Oražem iz Selc pri Slavini. Poročne obrede je opravil dr. Ivan Mikula, ki je na prošnjo mladoženec prihitel iz Sydneya. Veliko sreče na novo življenjsko pot! — Imamo pa tudi žalostno novico. Pri mestu Adaminaby se je v avtomobilski nezgodi težko ponesrečil rojak Ciril Janšek, doma iz vipavske doline. Desna noga je hudo prizadeta, enako trebušno ogrodje. Operacija se je posrečila in bolnik potrpežljivo čaka popolnega okrevanja v bolnici. V veliko tolažbo so mu obiski g. Molnarja, ki ga vsak dan obišče in preskrbi zanj vse potrebno. Posebej ga je potolažil obisk bratranca St. Furlana, ki je prifrčal iz St. Albansa. Obiske je dobil tudi iz Sydneya: prišel je sovaščan St. Ferjančič in Burwooda in dr. Ivan Mikula iz Rose Bay. Pogosto se pojavita ob bolnikovi postelji g. Vlado Menart in direktor Snowy Mountains Kaiser Co, seveda pa še razni drugi rojaki in znanci. Bog daj, da bi obiski kmalu postali nepotrebni, namreč v bolnišnici! — *Prijatelj.*

Sydney. — Novi poročni pari so bili: Franc Zadnik, doma iz Pregarja, in Marija Penko iz Kozjane, poročena 31. maja v St. Francis,

Paddington; Anton Špiclin iz Gornje Bistrice v Prekmurju in Gizela Kerec iz Radcovcev, tudi v Prekmurju, poročena istotam dne 21. junija; Leopold Uhl iz Maribora in Berta Mackovič iz Zemuna tudi v Paddingtonu 28. junija; Lucijan Bogatec iz Trsta in Zorislava Kappel v St. Patrick's dne 21. junija; Jože Tomšič iz Knežaka in Danila Staiber iz Podgraj v St. Patrick's 28. junija. Vsem obilo sreče! — Krstnike so imeli v družini Emila Fretzeta in ge. Štefke v Cammeray. Hčerkica, tretji otrok, je v cerkvi St. Mary's, No. Sydney, dobila ime Anika Antonija, ko jo je g. dr. Mikula obli s krstno vodo. Čestitke! — *Kroničar.*

VICTORIA

North Fitzroy. — Časopis MISLI mi zelo dopade. Prvič sem ga dobil v roke že ob izstopu z ladje Aurelia. Delil ga je p. Bazilij. On nas je tudi spravil iz Bonegille in nam oskrbel stanovanje. Bog mu povrni. Ko sem postal naročnik lista, sem prejel zaostale številke in v dveh dneh vse prebral. Pošiljam naročnino in dar za sklad. Želel bi zvedeti, kam sta se iz Bonegille preselila Anton Kvaternik in žena. Sem popolnoma zgrešil sled za njima. Bom hvaležen, če se mi oglasita, ali pa kdo drug pove, kje sta. — *Martin Krajnc, 251 McKean St.*

St. Albans. — Zima je tu in človek nehote misli na tisti topli domači zapeček, izza katerega se je lahko iz srca smejal okoli vegalov zavijajoči burji ali pa pomiloval ljudi, ki so se morali prebijati skozi metež po svojih opravkih. Tak zapeček bi nam tudi tu prav prišel. Veter žvižga prav po kraško, namesto snega ti pa postreže v glavo ali kamor pač prileti s sodro, če ne s točo, da ti upade ves pogum in jo kar najhitreje pobrišeš v zavetje. — Odbor tukajšnjega slovenskega društva se za zimo ne meni mnogo. Pred par tedni je kljub temu, da je vreme kazalo prav grdo, imel svojo plesno zabavo. Nebo mu je bilo milostno, naredil se je krassen večer in zabava je prav lepo uspela, čeravno je bila namenjena bolj za „demačo vas“. Za širšo slovensko javnost pa bo odbor priredil veselico dne 26. julija v mestni dvorani Kensington in sicer zvečer. Odbor vljudno vabi vse rojake, prijatelje in znance, da pridejo in se povese- lijo v veseli domači družbi. Ne bojte se mraza, godba bo ognjevita in tak bo tudi raj. Poskrbeli bomo seveda za toplo in mrzlo pijačo in jedačo. — *Odbor.*

SOUTH AUSTRALIA

Nangwarry. — Spoštovani družini Rudolfa Mežnarja in ge. Erne se je rodil četrti otrok, ki so mu dali pri krstu ime Peterček. Ko bo fantek nekoč videl na lastne oči, da je prišel med dobre ljudi, bo gotovo zelo vesel. Privoščimo mu, „dobrim ljudem“ pa seveda tudi. — *Novičar.*

QUEENSLAND

Brisbane. — Članica „Planinke“ ga, Ivanka Stavar, je prejela žalostno poročilo, da ji je v domovini umrla mati. Iskreno sožalje! — Družini Franca Breskvarja se je rodil sinček, ki je pri krstu dobil ime Andrejček. Čestitke! — Z odličnim uspehom je zaključil srednjo šolo Rudi Grčman. Profesor ga je javno postavil za zgled součencem. Čestitke! — Blizu znanega kraja Mt. Isa, kjer so veliki bakreni rudniki in zaposlujejo največ novih doseljencev, med njimi tudi Slovencev, so dali v promet veliko umetno jezero. Zaježili so neko dolino in jo napolnili z vodo. Za tamkajšnje kraje gotovo nekaj novega. Naj bi nam kdo od tam gori kaj več napisal o tem. Mi „južnjaki“ bi mu bili hvaležni. — Slišati je, da družba Mt. Isa Ltd. zelo po malem sprejema nove delavce. Cena rudi je namreč na svetovnem trgu jako nizka. Naj se nihče ne prenagli, da bi se odločil za pot v Mt. Iso, češ, gori me čaka zaposlitev ... — *Janez Primožič.*

Brisbane. — Na dan 1. junija smo se brisbanski Slovenci ponovno zbrali v naši „župnijski cerkvi“ St. Mary's. Poprej smo imeli v načrtu romarski izlet v Marijino svetišče na Tuartholmu za praznik Marije Pomagaj. To smo pa odložili, ko smo zvedeli, da pride med nas g. dr. Mikula. Poslušali smo njegovo pridigo, ki nam je razlagala Marijo Pomagaj kot Kraljico Slovencev, nato smo pred podobo brezjanke Marije, ki jo je velikodušno posodila spoštovana družina Plut, slovesno zapeli lovetranske litanije in še kaj pomolili. Nato smo se zbrali v dvorani k običajni čajanki, kjer so nam postregle naše gospe. Seznanili smo se z novimi rojaki in rojakinjami, ki so se odzvali našim vabilom, naj se vključijo v našo slovensko skupnost. Tako upamo, da se bomo večkrat videli in pomnožili članstvo v klubu „Planinka“. Čeprav smo morali izlet na Tuartholm zavoljo slabega vremena odložiti na 3. nedeljo v oktobru, smo vendar lahko z uspehom te verske in družabne prireditve popolnoma zadovoljni. — *Poročevalec.*

Brisbane. — Včeraj 15. junija je bila procesija Sv. Rešnjega Telesa. Slovenska skupina je šla za lastnim banderom, ki ga nam je pustil tu „na posodo“ g. dr. Mikula ob zadnjem obisku. Neše bandero je bilo najlepše, čeprav so bila morda druga bolj dragocena. Dan je bil jako mrzel in burja je pihala, zato je bila naša skupina bolj majhna. Zdaj bomo začeli nabirati med rojaki darove za lastno bandero, ki bo moralo biti jako lepo in nositi napis, ki nas bo jasno predstavil, kdo smo. Tudi drugi imajo na banderih napise lastne narodnosti. Najlepše pozdravlja — *Kristina Plut.*

POŠTNE ZNAMKE

Če je kdo med bralci, ki dobiva pošto iz tujih držav, pa znamk ne spravlja, nam bo napravil veselje, če začne znamke zbirati in jih od časa do časa pošlje na MISLI. Prav lepa hvala! — *Uprava.*

BRISBANE POROČA O OBČNEM ZBORU

Članstvo naše „Planinke“ se je zbralo v lepem številu na 3. občni zbor v soboto 3. maja. Skupščino je odprl predsednik g. Anton Kranjc z nekaj pozdravnimi in navduševalnimi besedami. Nato smo na njegov poziv z enominutnim molkom počastili spomin tragično preminule članice ge. Čarmanove.

Tajniško poročilo je podal g. Janez Primožič. Povedal je o bolj ali manj uspešnih klubovih zabavah in zraven poudaril, da je prvi namen zabav medsebojno boljše spoznavanje, obujanje spominov na domače ognjišče in medsebojno posvetovanje, kako si olajšati življenje v novo domovino. Poročal je tudi, da ima „Planinka“ dobre zveze z melbournskim „Slovenskim klubom“, ki ji pošilja svoje glasilo VESTNIK popolnoma brezplačno.

Glede članstva ne stojimo slabo, saj skupno število nekako odgovarja številu Slovencev v tem kraju. Le redki se drže proč, pa takih je povsod nekaj.

Iz poročila blagajnice ge. Kristine Plut je razvidno, da je društvo od zadnjega občnega zbora finančno dokaj napredovalo, bolniška podpora je pa bila potrebna samo enkrat bolnemu članu.

Društveni gospodar se je v svojem poročilu zahvalil g. Antonu Kondi, ki je brezplačno napravil za društvene zabave 7 novih klopi.

Knjižničar g. Jože Košorok je povedal, da je knjižnica sicer šele v povojih, vendar šteje 17 slovenskih knjig. Pozval je vse navzoče, da po svojih močeh podpro to prepotrebno društveno ustanovo.

Volitve novega odbora so prinesle le neznatne spremembe v osebju na vodstvu. Takoj na prvi seji se je odbor takole konstituiral:

Preds Anton Kranjc, podpreds. Anton Vogrin; tajnika Janez Primožič in Jože Košorok; blagajnika Kristina Plut in Andrej Lahajnar; nazd. obdor Josip Fon, Elizij Vogrič in Jože Plut; gospodar Anton Konda; knjižničar Jože Košorok; kulturni odsek Darinka Strugar, Danica Cek, Ivanka Dekleva, Francka Dekleva, Marija Lukač, Angela Grlj in Jožica Tomšič.

Pri točki Slučajnosti je padel marsikak dober nasvet, kako naj se v bodoče izvaja naš program družabnosti pri zabavah in drugače.

Celotno zborovanje je poteklo v dokaj lepem redu in razšli smo se z zavestjo, da je naša PLANINKA živa in delavna. Vsa bo pa svoje napravil, da se njeno življenje še poglobi in delovanje pospeši. Vsem iskrena zahvala! — *J.P.*

Dne 17. junija smo dobili pismo, poštni pečat Adelaide, oddano 14. junija. V pismu listek in dva funta. Označeno: 1 za naročnino, 1 za sklad. Pripomba: Oprostite mi zamudi.

To je vse lepo in veselo, toda imena in naslova ne na kuverti ne v pismu. Kdor je poslal, naj se ponovno javi, da vemo vpisati.

Uprava.

IZ SLOVENSKE DUHOVNIŠKE PISARNE

V čast sv. Cirila in Metoda

V nedeljo 13. julija ob navadni uri slovenska služba božja v St. Patrick cerkvi. Sveta maša bo darovana v čast svetih slovanskih apostolov po naročilu Neimenovane v prav poseben namen. Vsi vabljeni.

Romanje je bilo prav lepo

Prvi poskus romarskega izleta, ki je bil v nedeljo na binkoštno nedeljo, se je prav čedno obnesel. Bilo je dovolj udeležencev, da se je mogla procesija lepo razviti okoli cerkve in končno vanjo pred oltar. Sledila je pridiga g. dr. Mikule, potem pete litanije in blagoslov z Najsvetejšim. Da bi le vsi še malo bolj usta odprli pri odpevanju litanijam. Pa drugičkanje? Po cerkvenem programu je bilo že v cerkvi in nato zunaj dosti slikanja, urednik MISLI pa še ni dobil nobene slike, da bi jo priobčil...

Prihodnje skupno romanje

Dne 17. avgusta, v nedeljo po Marijinem VNEBOVZETJU, bo mo poromali v Marijino cerkev v Chatswood, North Sydney. Dohod

prav pripraven od vseh strani. Zaznamujte si ta dan, več bo pa povedala avgustova številka, če Bog da.

MARIJI POMAGAJ

(Za prvo romanje v Sydneyu)

*Marija, danes čula si,
da ljubimo Te tudi mi,
ki smo v Australijo prispeli,
da z novim upom bi začeli.*

*Slabotna lučka v nas brli,
pogosto komaj še živi.
Ti veš, kako smo v svet pognani,
v skrbi vsakdanje zakopani.*

*A glej, ko k Tebi romamo,
že prvič nas je zbranih sto.
Število naše druge dviga,
slabotno lučko v plamen vžiga.*

*Pogled nas vseh je vate uprt,
povej nam svoj za nas načrt!
Na pot k Očetu stopi z nami,
kot Mati kliči, vodi, drami!*

Ivan Kobal

APOSTOLA SLOVANOV V NOVI SLAVI

P.B.A.

Papež Leon XIII, ki je vladal Cerkev mnoga desetletja pred letom 1900, je bil velik častilec sv. bratov Cirila in Metoda. Zapovedal je, da se njun god obhaja po vsem katoliškem svetu. Odobril je posebno sv. mašo njima v čast in duhovniške dnevnice (brevir), ki jih vsi duhovniki po vsem svetu opravljajo na godovni dan slovanskih apostolov. V brevirju je med molitve vpleten tudi kratek življenjepis obeh bratov, kakor je to pravilo pri vseh svetnikih za dan njihovega godu.

Pri življenjepisih je treba imeti pred očmi zgodovinska dognanja, drugače se nemogoče točno pisati o življenju tega ali onega. Brez poznanja zgodovine se v življenje svetnikov rade vmešajo „legende“, ki so lahko prav lepe, niso pa zgodovinsko dognane. Cerkev po možnosti rada poskrbi, da se v brevirju pove čista zgodovina, ne pa lepe legende. Toda ko gre za svetnike, ki so živeli pred tisoč leti ali več, vsa zgodovinska dognanja niso vedno na ponudbo. Zgodovinarji ne prestando brskajo po starih dokumentih in vedno kaj novega odkrijejo. Razumljivo je, da življenje in delo svetih slovanskih apostolov v prvi vrsti študirajo slovanski zgodovinarji.

Tako je prišlo do spoznanja, da je življenjepisi naših dveh svetnikov v brevirju izza časa Leona XIII. nekam zastarel. Da bi se vpletel v brevir nov življenjepisi, odgovarja joč današnji zgodovinski znanosti, za to sta se zavzela olomuški (na Českem) nadškof Jožef Matoch in belgrajski nadškof Josip Ujčić. Na njuno pobudo sta češki profesor Vašic in slovenski učenjak dr. Franc Grivec sestavila nov življenjepisi sv. Cirila in Metoda, ki naj

bi prišel v brevir. Oba nadškofa sta tako izdelani življenjepisi poslala v Rim s prošnjo, naj bi ga sv. Oče potrdil in dal natisniti v brevir.

Zbornik „KRALJESTVO BOŽJE“, ki je lani začel spet izhajati in ga izdaja „Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Rimu, natisnila ga je pa Mohorjeva tiskarna v Celovcu, prinaša v letošnjem izdanju poročilo, da je sv. Oče novi življenjepisi potrdil in ga zaenkrat odobril za vse brevirje jugoslovanskih škofij. Ni dvoma, da bo pa polagoma razširjen na ves svet.

Razume se, da je za brevir katoliških duhovnikov latinskega obreda življenjepisi sestavljen v latinščini. KRALJESTVO BOŽJE prinaša poleg latinskega izvirnika lep slovenski prevod, ki ga tu ponatiskujemo. Da ne bo predolgo, pa tudi zato, da nas bodo še naslednje številke MISLI spominjale na ta znameniti dogodek, bomo raztegnili ta življenjepisi na tri številke.

Je to v resnici „znamenit dogodek“, zakaj verjetno je prvič, da je kak Slovenec sodeloval pri sestavljanju brevirskih molitev in premissljevanj. Obenem pa živ dokaz, kako gre sv. Oče na roko tistim, ki skušajo z zgodovinsko natančnostjo podpirati Cerkev pri njenem bogočastju in drugem vsestranskem delovanju.

Zanimivo je tudi to, da se je ravno Slovanom in Slovencem posebej najprej posrečilo, da je prišlo do te spremembe v brevirju. Tudi drugi narodi čutijo take potrebe glede svojih narodnostnih svetnikov, pa bodo gotovo — opogumljeni po slovenski pobudnosti — dosegli enake uspehe, če bodo življenjepis svojih svetnikov enako skrbno preiskali in dognali.

Sv. Ciril in Metod v brevirju

I.

Brata Ciril in Metod sta bila rojena v Solunu v družini pobožnih in plemenitih staršev in sta se že od rane mladosti odlikovala v krščanskih krepostih in učenosti.

Metod, ki je bil lepe postave, je slovel v pravnih in vojaških vedah in je mnogo let opravljal take službe.

Ker pa mu je bilo več za rešitev duše kakor za posvetne časti, se je odrekel svetni oblasti in se umaknil v samostan na goro Olimp v Bitiniji.

Mlajši brat Ciril, ki mu je bilo ime Konstantin, se je od otroštva posvetil premišljevanju in preučevanju svetih ved ter si je izbral za nevesto Zofijo, to je božjo Modrost.

Po očetovi smrti je obiskoval

dvorno visoko šolo v Carigradu, kjer je zaslovel zaradi svetega življenja in velike učenosti.

Zavrnil je visoko ženitev, časti in bogatstvo, ki so mu jih ponujali, in je goreče hrepenel le po prvotnih Adamovih časteh, ki jih je Kristus obnovil.

Po mašniškem posvečenju je tako dovršeno učil filozofijo, da so mu dali častni pridevek Filozof.

On pa se je izogibal svetne slave in vrvenja ter je odšel v samoto na Olimp.

Ko ga je cesar z bratom Metodom poslal k Hazarom, da bi pripravi pot krščanski veri, je v tavrijskem Kerzonezu odkril relikvije sv. Klemenca, papeža in mučenca.

Nalogo je uspešno izvršil, se vrnil v Carigrad in se spet posvetil molitvi in premišljevanju. (Dalje prih.)

POLNA VREDNOST ŽIVLJENJA

Škof Gregorij Rožman

Koliko je vredno naše življenje? Kakšno vsebino naj mu damo, da bo doseglo polno vrednost? Kaj in kako naj delamo in vršimo razne posle, da bo naše življenje to, kar škof Fulton Sheen izraža z besedami: „Življenje je vredno, da ga živimo?“ Odgovor na ta vprašanja nam daje zgled Jezusovega življenja. Njegovo božje-človeško življenje je bilo največje vrednosti od vseh človeških življenj. Kolikor bomo skušali posnemati Jezusov zgled, toliko vrednost bo imelo naše zemeljsko življenje in toliko bo tudi zaslužilo za večnost.

Jezusovo življensko delo je imelo božjo, neizmerno vrednost, brez ozira na to, kaj je delal. Karkoli je delal, je bilo delo druge božje osebe združene s človeško naravo. Namen njegovega dela pa je bil: v vsem točno in zvesto izpolniti voljo Očetovo. Judom v templju je povedal: „Karkoli namreč dela Oče, dela enako tudi Sin“. Za nas pa velja, da delamo tako, kakor je delal Sin, ko je na zemlji živel enako človeško kakor mi. Tudi naše človeško delo mora biti hkrati božje delo, da bo imelo vrednost pri Bogu. Pa, kako? Jezus je bil Bog in človek, z dvojno naravo v eni osebi. Mi smo samo ljudje, človeške osebe s človeško naravo. Kar torej delamo, ima le človeško vrednost, ne more imeti božje vrednosti. To je res, ako govorimo samo o naravnem človeku. Pa človek more postati več kot je po naravi — in bi po božjem načrtu moral postati več. Poleg naravnega življenja daje Bog človeku še nadnaravno življenje v dušo. Sv. Peter piše, da smo po Jezusu Kristusu postali deležni božje narave; če pa narave, tudi življenja te božje narave. Po katekizmu imenujemo ta delež božje narave in božjega življenja: posvečujočo milost.

Pri svetem krstu nam je po Jezusovem zasluženju Bog vlil v dušo posvečujočo milost, ustvaril novo življenje v njej, ki je delež božjega življenja. Po milosti biva, živi in deluje Bog sam v nas. Sv. Pavel je o tem mnogo pisal v svojih pismih in novokrščene opozarjal na božje življenje, ki ga jim je Sveti Duh dal in se naselil v njih, da so njihova telesa tempelj božji in bi-

vališče Svetega Duha. Če torej Sveti Duh v nas biva in božje življenje v nas živi, tisto življenje, o katerem je Jezus trdil, da je zato prišel na zemljo, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju, tedaj ne delamo samo z naravnimi močmi, ampak Bog, ki je po posvečujoči milosti v nas, dela z nami in mi z njim. Po posvečujoči milosti smo otroci božji, in kar delamo, delamo kot božji otroci kakor je Jezus delal kot Sin božji. Naše delo dobi v božjih očeh večjo in višjo vrednost. V tem je polna vrednost našega življenja. Vrednost ni odvisna od poklica, od službe, ne od tega, kako svet ocenjuje naše delo in plačuje, ampak od tega, ali z Bogom delamo v posvečujoči milosti. Ker je tako, je potemtakem odločilne važnosti, da smo stalno v posvečujoči milosti. Ta skrb je prva in ne bi smeli nikdar pozabiti na njo. Skrbi za posvečujočo milost, z drugimi besedami: varuj se smrtnega greha!

Drugo pa je, da imamo, kakor Jezus, vsak dan namen, vse storiti v skladu z voljo božjo in v čast božjo in iz ljubezni do Boga. Vsako jutro napravimo ta namen: Vse za te, o Bog, po tvoji volji, v tvojo čast, iz ljubezni do tebe! Ta namen mora vsebovati vsaka jutranja molitev. Tako bo vse: naše molitve, naše delo, naše trpljenje Bogu posvečeno. V tem leži važnost jutranje molitve. Nikdar je ne opusti, nikdar je ne pozabi! Nobeno jutro ne hiti tako na delo, da ne bi utegnil napraviti dobrega namena. Nikdar se nikomur tako ne mudi, da ne bi mogel kratke jutranje molitve opraviti, če drugače ne gre, pa medpota. Za trdno skleni, da je ne boš nikdar zanemaril. Že zvečer, ko greš k počitku, skleni, da boš jutranjo molitev opravil. Tako posnemamo Jezusov zgled, ki je po besedah svetega Pavla ob prihodu na ta svet rekel svojemu Očetu: „Glej, prihajam, da izvršim tvojo voljo“.

PORAVNAJTE NAROČNINO!

SAMO EN FUNT NA LETO!

„ČAKA NAS STRAŠNA PRETEKLOST“

STO SALJIVO-BRIDKO UGO-STOVITVIJO si baje dopoveduje Poljaki, kaj jim obetajo bodoči dnevi. Dobro leto je poteklo, odkar je Poljska pod vladno Gomulke primeroma zelo svobodno zadihala. Nihče ni prav verjel, da bo ta svoboda dolgo ostala, dokler v deželi vlada komunizem. Stalin in njegovo nasilje so sicer komunisti sami prekleli, pa so kmalu uvideli, da brez „stalinizma“ komunistično vladanje ni mogoče.

Hruščev je bil tisti, ki je na 20. kongresu v Moskvi najbolj preklinjal Stalina. Zdaj je pa že popolnoma jasno, da bi bilo treba Hruščevu dati ime: Stalin II. Poljaki zaenkrat morda cd vseh še najmanj čutijo železno pest Stalina II, zavedajo se pa, da ji ne bodo ušli. Stalinizem je spet na pohodu, preteklost se vrača — z njo vse njene strahote.

Pod nasiljem obnovljenega stalinizma padajo glave v Sovjetiji, na Kitajskem in drugod, trenutno pa najbolj na Madžarskem: Imre Nagy, general Malepeter in cela vrsta drugih, ki so verjeli Hruščevu, da so Stalinovi časi minuli. Komunisti prepozno spoznavajo, da komunistu ne moreš verjeti — ali bo tudi nekomunistični svet to prepozno spoznal?

V svobodnem svetu so vsaj za hip najnovejši dogodki na Madžarskem razburili kri množic. Povsod kažejo veliko ogorčenost. Pa je verjetno spet samo slamat kres, kot že tolikokrat. Stalin II, dobro ve, kako hitro se poleže razburkanost „na zahedu“. Madžarski Kadar je baje odločno odsvetoval usmritev Nagy-ja, češ da bo slabo odjeknilo v zunanjem svetu, pa je Hruščev zamahnil z roko, češ: „Se bodo že pomirili . . .“

„Strašna preteklost“ se ima baje zgrniti tudi nad Tita. Nekateri mislijo, da se je Hruščev le zato tako nenadoma znesel nad Nagym in drugimi na Madžarskem, ker zaenkrat še ni mogel Tita zaklati. Madžarska kri mu je za silo

ohladila jezo, obenem pa nekoliko izgledila pot do Titove glave. Stalin I. je Tito moral pustiti glavo na vratu, Stalin II. se je zarekel, da mu jo vzame. Dva petelina ne moreta peti na kupu komunističnega gnoja. Da bo Tito bolj gotovo ob glavo, je bilo treba Nagyu poleg drugih grdobij še to „dokazati“, da je vodil pred dvema leti revolucijo na Madžarskem — iz Titove ambasade v Budapesti . . .

Pred Stalinom I. so Tita obvarovali Amerikanci. Tudi pred Stalinom II. ga bodo poskusili zavarovati. Prav ko nastajajo te vrstice, prihaja vest iz Washingtona, da ima Tito dobiti od tam:

a. 15 milijonov dolarjev „posebne pomoči“;

b. 2 milijona za vzgojo, javno upravo in ljudsko zdravje;

c. za 90 milijonov poljskih pri delkov;

d. orožja, kolikor ga bo mogel kupiti.

Morda ga bodo rešili. Ali se je Tito, v svesti si, da je Amerika za njim, tako šopiril sredi meseca v Labinu in vrgel rokavico Moskvi in Pekingu? Ali se čuti Hruščev dovolj močnega, da bo skušal ameriško pomoč Titu preprediti? Če je odgovor „da“ — kakšna „strašna preteklost“ čaka tudi naše ljudi tam pod Triglavom in dalje doli . . .

„Strašna preteklost“ pa straši ljudi še drugod po svetu. Trenutno je najbolj nevarna točka: Libanon. Zakonita vlada drži z Zahodom, uporniki jo skušajo vreči. Civilna vojna je v teku. Amerika in Anglija čakata z veliko pomorsko silo, da udarita, če bi se pokazala potreba. Kremelj svari: Udarite vi, udarili bomo mi . . . Nasser v Egiptu skuša posredovati, enako tajnik UN — Združenih Narodov. Kako bo?

Na otoku Cipru vre naprej in naprej. Turki in Grki se ne morejo sporazumeti, Britanci zastoj predlagajo to in ono . . .

Indonezija še tudi ni mirna. Nihče ne ve, kam bo še zajadrala.

Francija in njen De Gaulle sta zaenkrat izginila iz alarmantnih časniških poročil. Ves svet pa sluša, da bosta v doglednem času spet v ospredju . . .

Rdeča Kitajska se spet bolj živo oprijemlje misli na „osvoboditev“ Formoze . . .

In tako dalje. V večje podrobnosti se komaj izplača, da bi se spuščali v tem bežnem pregledu, zakaj stvari se sproti spreminjajo. Ko bodo te vrstice pred vami, bo marsikaj že drugače. Morda se bo vse spet pomirilo, kot se tolikokrat zgodi.

Bog daj, da bi bila bojazen pred „strašno preteklostjo“ neosnovana in da bi se oživljeni stalinizem sam izgledal! — Hotimir.

„DOM“ POZDRAVLJEN!

Za katoliške Hrvate v Avstraliji je začel izhajati nov list pod gornjim imenom. Sam sebi pravi: „versko-kulturno glasilo“.

Naslov: DOM, 45 Victoria St., Waverley, N.S.W. Stane en funt za 12 števil. Urednik: P. Rok Romac O.F.M.

Povejte o tem listu hrvatskim znancem, če še ne vedo zanj.

Novemu tovarišu kličemo: KAR NAPREJ!

NOVO ZALOGO KNJIG

povestnih in poučnih, smo dobili pri MISLIH.

Zaenkrat pa ni časa, da bi se napravil seznam in cenik za razpošiljanje interesentom. Upamo, da čas za to pride.

Sydneyčani in tisti, ki pridete kdaj v Sydney na obisk, oglasite se osebno, pa si lahko ogledate zalogo in izberete, kar bi vas zanimalo.

66 Gordon St., Paddington.
P. Bernard,

VESELA NOVICA

Velik dan je danes, 21. junija, god sv. Alojzija. Žal mi je, da nisem poslal voščil vsem Lojzkom, kolikor jih poznam na tem božjem svetu. Celó take volje sem, da bi ta dan — če bi imel kakšno „ablast“ — razglasil za slovenski kulturni praznik.

Kaj se je zgodilo?

Po dolgem času je spet nekdo naročil — vse TRI zvezke za TRI funte — Ahčinovo SOCIOLOGIJO!!! To ni bela vrana — SREBRNA je!

Rad bi ovekovečil njegovo ime, pa nisem vprašal za dovoljenje.

IMAM še veliko izvodov SOCIOLOGIJE, le oglasite se še drugi. Ne čakajte do prihodnjega 21. junija, saj ne bo zamere, če bo naš koledarček za 1959 imel znamenovitih celo vrsto — kulturnih dni . . . P.B.A.

PRIDITE, MOLIMO!

Vsako nedeljo (razen druge v tem mesecu) je slovenska molitvena ura v stranski kapelici St. Francis cerkve v Paddingtonu. Vsi prijazno vabljeni. — P. Bernard.

JUŽNI KRIŽ

V zlati tišini spokojen
in bridek Južni križ.

S sanjami, z vero v življenje
čakam te, moj paradiz.

V te divje nevihtne čase,
v iskanje brezupnih dni

greje me v burji en spomin,
ena beseda v meni živi.

V plamenu ljubezni vzdrhteвам,
pomešam svoje s tvojimi lasmi

in molim. In v megli samote
iščem tvojih dobrih svetlih
oči.

Neva Rudolf.

LAIČNI MISIJONARJI

Trije mladi učitelji iz nadškofije Los Angeles v Kaliforniji (ZDA) so odšli na misijonsko delo v Sudan. Z njimi se je število dosedaj poslanih laičnih moči iz te škofije dvignilo na 25. Lani jih je odšlo 16, ki so se pridružili prvim 6 v Nigeriji, Ugandi, Keniji, Tanganiki in Južni Afriki. Vsi ti laični misijonarji so člani Družbe za pomožne misijonarje, ki jo je ustanovil direktor Družbe za širjenje vere v škofiji Los Angeles. Je to prva škofijska misijonska organizacija za laične misijonarje. Njeni člani so lahko samci in poročeni.

V Padovi se je 7 mladih zdravnikov odločilo za delo v misijonih. V katedrali jim je visok cerkveni dostojanstvenik blagoslovil in izročil misijonske križe. Dva zdravnika sta odšla v državo Ghana, dva v Kenijo, eden v Nigerijo, eden v Ugando, zadnji pa v Haifo, ki je v Palestini. Tisti med zdravniki, ki so oženjeni, so vzeli s seboj tudi žene. — „Kat. Misijoni“.

Darovi za „Sklad“

Po 2-0-0: N.N. Vic. —

Po 1-0-0: Alojz Jereb, Ema Kowalski, Milena Zanin, Marija Grassmayer, Vlado Gros, Pavel Rupnik, Matija Cimerman, Franc Komar, P. Baz, Marjan Mohorič, Marija Cienar, B. Frikič, Anton Vodeb, Alojz Hrast, Jože Pangre, Vinc Maurič, Emil Pahor, N.N.S.A.

Po 10-0: Ludvik Pirnat, Roman Reja, Anton Kosi, Lojze Rebec, Franc Vravnik, Pavla Bernetič, Luka Schatter, Feliks Kovačič, Anton Šajn, Alojz Zbogar, Alojz Kofol, Stanko Šajnovič, Frank Tomšič, Jože Štolfa, Rudolf Hlis, Janez Gerlec, Ivan Žic, Slava Cvetnič, Janez Bogataj, Jaka Rejec, Berta Slavec, Rudi Držar, Anica Dovgan, Feliks Drobež, Otmar Raner, Ludvik Šmuc, Martin Krajnc, Anton Kračina, Miha Molnar.

Prav iskrena hvala vsem in še drugim se priporočamo.

Darovi za Sklad omogočijo, da list izide od časa do časa na 12 straneh namesto na 8. Tako tudi pričujoča številka. V zadnjih dveh mesecih se je nabralo ravno dovolj za 4 dodatne strani. Zato le: „Kar naprej“!

DOBRE KNJIGE SI LAHKO NABAVITE PRI NAS.

„Svoboda v Avstraliji

ni mrtva!“

POD GORNJIM GESLOM SE JE SYDNEYSKI jutranjik DAILY TELEGRAPH zavzel za pomoč delavski družini Hursey, ki je zaradi nestrpnosti politikujočih sodelavcev prišla ob zaslužek.

Hursey-ji živijo in so delali v Tasmaniji. Bili so člani delavske unije. Redno so plačevali članarino uniji, odklonili pa davek politični (delavski) stranki. Unija, ki je v tesnih zvezah s politično stranko, je Hursey-je pripravila ob zaslužek. Politikujoči sodelavci niso marali delati z njimi. Tako je družina — oče in sinovi — zašla v veliko pcmankanje. Politično so člani nove „Demokratične delavske stranke“, uradni „Avstralski delavski stranki“ nočejo pripadati, ker je pod vodstvom dr. Evatta preveč levičarsko usmerjena.

DAILY TELEGRAPH je prejel lepe stotake — nabirka ob nastajanju teh vrstic še traja — in obe-

nem z darovi je objavil zbirko pisem, ki so jih darovalci poslali z darovi. Iz teh pisem je razvidno, da „afera Hursey“ jemlje uradni delavski politični stranki še tisti kos ugleda, ki ga je ohranila po raznih notranjih krčih in odpadnih občutnega števila članstva, ki se je organiziralo v DLP, (demokratični delavski stranki).

Tej novi politični stranki skušajo Evattovci naprtiti očitek, da je „klerikalna“ ali celo „katoliška“. Res je videti, da jo vodije verni ljudje, vendar je vsakdo dobrodošel v njenih vrstah, samo da ne simpatizira s komunizmom.

Na kakšno odločilno zmago pri volitvah nova stranka ne more računati, vse pa kaže, da je ob teh razkolih Evattova stranka izgubila vsako upanje na povratek v federalno vladno palačo. Celó v poedinah državah utegne izgubiti politične vaje. — Hotimir.

KOTICEK NAŠIH MALIH

DOBER DAN, LJUBI OTROCI! Zaman sem čakala pisemc in skoro ne vem, če zaslužite povesti: co ali ne. A naj bo, povestica je lepa in marsikaj se boste naučili od nje. Taka-le je:

Povest o elektriki.

Nehalo se je bliskati. Sonce je razkosalo mokre srajce oblakov. Osamela deževna kapljica se je strkljala po črni skorji suhe vejice in spolzela čisto na njen rob, da se odtrga. Pod njo je klokotal uren planinski potok.

„Ali ni kje blizu žejne čiste dušice?“ spregovori kapljica z utrujenim glasom.

„Kaj hočeš z njo?“ se oglasi črna vejica.

„Da bi odprla kljun in me pogoltnila, ko bom začela padati navzdol. Bojim se pasti v ta neukročeni potok. Trudna sem“.

„Odkod prihajaš, kapljica?“ povpraša vejica.

„Nisem kapljica“.

„Kaj pa si?“

„Solza! Rodila sem se ne Cejlonu v očesu majhnega sirotka, ki je imel kuštrave lase in mu je bilo ime Tari-Bari. Ni imel kaj jesti, zato je začel jokati. In ko sem se strkljala iz njegovega očesa, sem padla na razbeljen kamen. Neutegoma sem se spremenila v hlap in veter me je nesel s seboj. Postala sem sužnja zračnih viharjev. Čudim se, da sem ostala pri življenju. Prebila sem strašne ure. Vihar se je bil odpravil po svetu in priča sem bila njegovih razdejanj. Najprej se je vrgel čez puščavo in zasul s peskom karavano kamel in ubogih beduinov, ki so šli iskati oazo. Potem je zabučal nad morjem, raztrgal jadra na ribiški ladji, jo začel premetavati sem in tja in jo potopil. Ko je prihrul do obrežja, se je škodoželjno zagnal proti lesenim krlimolmna na veter, jih prelomil in pohodil staro ostržeje. Ubogi mlinar je pričel jokati in se je zag-

nal v morje, da bi še sam utonil. Ah, zakaj sem tako majcena in ne-bogljen! Zakaj nimam moči, da bi se borila proti hudemu na zemlji?“ je zavzdihnila majcena solza s Celjona. Komaj je to spregevorila, že se je strkljala navzdol in padla v potok.

„Srečno pot!“ ji je zaklicala suha vejica.

Ko je padla v vodo, se je solza obrnila in videla, da z njo vred potujejo še milijoni drugih kapljic.

„Kam potujete?“ je vprašala.

„Potujemo, da bi spremenile svojo moč v elektriko“.

„Komu pa je potrebna elektrika?“

„Ljudem. Temačne ulice bo razsvetlila. Na tisoče mlinskih kamnov, ki meljejo moko lačnim, bo zavrtela. V električni vlak, ki vozi skozi puščavo, jo bodo vpregli. Eh, kakšno veliko moč nosimo s seboj. Nebogljene smo, ko smo same, če se pa združimo, je ni sile, ki bi se nam mogla upreti“.

Solza s Celjona je zaspala in ko se je zjutraj prebudila, je videla, da je v vodovju narasle reke. Nenadoma so se vode ustavile pred velikim jezom.

„Kje smo?“

„Pred električnim jezom. Tu nam bodo odvzeli moč, s katero se ženemo navzdol in jo bodo spremenili v elektriko. Takoj boš videla“.

Nenadoma je ubogo solzo nekaj potegnilo in utonila je v oglušujoče šumenje milijard kapljic, ki so se stiskale druga k drugi in oddajale moč človeku, da jo spremeni v ustvarjajočo silo.

Vsa zmešana od padca je solza prišla k sebi šele sredi ravni. Zaneslo jo je v ozek jarek. Napojila je cvetje in rastline.

Elektrika pa, ki jo je jez ukradel milijardam kapljic, je stekla skozi žice. Svetlobo je trosila po temnih vaseh. Električni vlak pred pustinjno, kjer so nekdanj umirale potu-

joče karavane, je pognala v dir. Tenka električna žica se je napotila proti morskemu obrežju. Premagala je veter in viharno zavrtela kamne v novem mlinu, ki ga je bila marljiva človeška roka zgradila na

istem mestu, kjer je nekdanj brezmočno prhotal mlin na veter.

Upam, dragi otroci, da vam je bila povestica všeč. Pristržno pozdravljeni vsi!

PROŠNJA SLOVENCEM

Odbor Društva Slovencev v Buenos Aires, Ramon L. Falcon 4158, Argentina, je odobril predlog, da naj se društvena knjižnica spremeni v centralno slovensko knjižnico. V njej naj se zbere in registrira vse, kar so slovenski emigranti in izdali, bodisi razmnoženo ali tiskano od leta 1945 naprej, in kar izhaja ali pa bo še izšlo. Tudi naj bi se zbrale vse tiste knjige in revije v drugih jezikih, ki pišejo o Slovencih, Sloveniji in Jugoslaviji.

Tako naj bi postala knjižnica središče, kjer bi se res zbralo vse. Da bi pa to bilo mogoče, se Društvo Slovencev obrača na vse Slovence po svetu, tako na posameznike kakor na založbe, da smatrajo za svojo kulturno dolžnost in sporočijo izid vsake slovenske knjige. Pisatelji ali založbe pa da odstopijo en izvod za knjižnico. Enako, da sporočijo naslov knjige, revije v tujem jeziku, kakor tudi pisatelja, ki piše o nas, o naši domovini in po možnosti pošljejo tudi en izvod.

Nadalje naproša Društvo Slovencev vse, ki izdajajo revije, časopise, tednike, mesečnike, da pošiljajo en izvod za knjižnico. V slučaju, da to ne bi bilo mogoče zastoj, naj se sporoči naročnina oziroma cena. Naj se pa upošteva, da knjižnica ne razpolaga z denarnimi sredstvi.

S tem Društvo Slovencev v Buenos Airesu želi vršiti svojo dolžnost do domovine, da ji ohrani vse kulturno in znanstveno delo njenih sinov v tujini, in s tem tudi dokazati, da nismo bili suhe veje naroda.

Odbor.

V OCENO SMO PREJELI

VREDNOTE, četrta knjiga, glasilo delovnega občestva za Slovenski katoliški inštitut. Izdaja Slovenska kulturna akcija, Buenos Aires. Stane £1.

Vsebinska:

Pavel Krajnik: Svoboda mesa pri M. M. Tarejevu.

Vinko Brumen: Krekovo delo v letih 1900-1907.

Ivan Ahčin: Filozofija avtomacije.

Stanko Nikolič: Sodobna razvojna stopnja družabnega nauka.

Tine Debeljak: Iz gradiva o Žaklju-Ledinskem.

Vse razprave so odlične. Zanimiva je pa zlasti zadnja, zakaj iz nje izvemo, da je pesnik Anton Žakelj, Prešernov sodobnik, neprimerno več pesnikoval kot objavljaj. Ogromno večino svojih pesmi je spravljaj v predal. Nekaj čez 20 jih je šele zdaj prišlo v tisk v VREDNOTAH, pa to je šele droben odstotek vseh, ki še čakajo na objavo v pesnikovi zapuščini.

MEDDOBJE, 3. letnik, št. 5-6 Revija Slov. kult. akcije, ki izhaja letno v 6 številkah. Stane £1.

Vsebinska:

Lenček: Fragmenti o napuhu.

Beličič: Mala sestrična Joan.

Krajnik: F. M. Dostojevski.

Debeljak: Pekla peti spet (Dante).

Čas na tribuni, Črta in prostor, Gledališče, Kronika.

V tej številki je morda posebno opozoriti na Krajnikov doprinos o Dostojevskem. Polemikizira s Kreftovo oceno Dostojevskega.

Naročajte na naslov:

Dr. Zvonimir Hribar,
970 Curlew Crescent,
Albury, N.S.W.

Pismo NARTE VELIKONJA

III.

Peljal ga je v sobo, kjer je sedela gospa na zofi in ravnokar nekaj naročala stari vratarici s tolmačenjem hišne. Oskrbniku se je zdelo, da ima starka solze v očeh in ustne je držala stisnjene, kakor bi jok zadrževala.

„Meni je zelo težko, da vas ne razumem, gospod Lipnik! Recite mi to“, je naročila tolmaču. Lipnik je kimal v znamenje, da je tudi njemu težko. „Zelo, zelo tudi meni“, je potrdil.

„Da tudi njemu!“

„No, sami uvidite — in vaša služba je zaradi tega zelo težka, kajne-da? Rada bi vam jo olajšala. In dva človek mesto enega — to ne gre; pomislite, zdaj moramo imeti povsod tolmača. Saj sami uvidite“.

Martin je prevajal. Lipnik je samo kimal, da uvideva, in zrl gospe v mrzlo lepi obraz; opazil je čisto majhno bradavico na njenem desnem licu. „Bog ve, kaj hoče?“ se je vpraševal. „Govori, kakor bi nekaj kupovala. Kam to meri?“ Pika - bradavica na licu se mu je zdela usode polno znamenje, ki pomenja neko tiho zaroto. In te misli se ni mogel otrestiti.

„In vi dobro poznate okolico?“

„Poznam, gospa!“ je pokimal.

„Da, pozna!“ je prikimal tudi Martin.

„Kako je to mučno, da se ne razumeva“, se je spet jezil Urban sam pri sebi. „Rekel je, kakor bi zalajal“.

„Čisto prav“, je dejala. „In posestvo tudi? Seveda, saj ste oskrbnik“.

„In sem mislila“, je hitela v nerazumljivem jeziku, „da bi bilo tako dobro: poznate kraj, poti in vse sosede — pa konj ste vajeni?“

„Sem!“ je prikimal na Martinovo vprašanje. Martin je bil čudovit

človek: prigibal se je v bokih in se pri vsaki besedi priklonil. Urbana se je pred njim polasčal neprijeten občutek. Zdelo se mu je, da sta se ta dva zarotila proti njemu.

„Da, je!“

„Vidim, da tudi šepate; ali ste si nogo pokvarili v službi?“

„Ne!“ je dejal in si mislil: „Pravzaprav, da, zakaj reševal sem gospoda“.

Nadaljeval je: „V vojski“.

„Tako, v vojski?“ se je začudila gospa. Lipnik je kimal. „Pa vas kaj boli?“

„Da, hoditi mi ni mogoče dolgo; peš se hitro utrudim“.

„In oskrbnik mora mnogo hoditi? Kaj ne? Revež; gotovo ste zvečer trudni?“

„Pravi, da večkrat!“ se je zazibal Martin.

„Kaj ne? je živahno pritrčila gospa. „Zato sem sklenila nekaj spremeniti; nekaj v zadevi oskrbništvu. Oskrbništvo bo prevzel ta gospod“, in pokazala je na Martina. „Meni to bolj prija, ker zna jezike in tolmača ni treba. Vi pa boste imeli isto plačo in boste za kočijaža. Konj ste vajeni in peš vam ne bo treba nikamor. Saj ste razumeli? Od jutri dalje. Prve dni boste Martinu pomagali, da uredita“.

Martin je tolmačil:

„In tako spremeniti, za oskrbnika jaz“. Lipnik je poslušal, kakor bi ga bila strela zadela. Povrh tega se je pa novi oskrbnik zagovoril in rekel: „Konjska hlapic“.

„Kako, konjski hlapce?“ je preplašeno zrl Lipnik gospe v obraz.

„Ne — da, pravite tudi: kočija, kočija, da!“

„Kočijaž?“ je vprašal.

„Da, glejte, ker ne znam. Akurat: Kočijaž! kočijaž, da!“ je ponovil in se klanjal.

„S čim sem se zameril?“ se je vprašal Urban sam pri sebi. „S čim, da tako ravna z menoj?“

„Veste, to je tako: če razumen“, je nadaljevala gospa, „če razumem, se bolj zanesem, sicer pa vem da se tudi na vas, gospod Lipnik“.

In Martin je zelo nerodno prevel.

UGOTOVITE IN MNENJA

Gledajo, pa ne vidijo

Zanimiv uspeh komunistične propagande je najti med slovenskimi izseljenci (v Argentini). Po prvi vojni je prišlo okrog 20.000 Slovencev iz Primorja. Bili so narodno zavedni ljudje, obdarjeni z zdravo pametjo, pa jim je fašizem onemogočil življenje na domači zemlji. Ti ljudje so dobro poznali na lastni koži vso krutost totalitarnega sistema in je bilo pričakovati, da jih nobena propaganda ne bo mogla pridobiti za kakršenkoli totalitarni sistem.

Toda če beremo časopis, ki ga izdajajo ti naseljenci v Argentini, pridemo do zaključka: Ljudje, ki so zapustili svoje domove, ker jih je pognal v svet totalitarni fašistični sistem, živijo sedaj v svobodi, navdušujejo se pa za drug totalitarni sistem, ki tlači sedaj njihove brate in sestre. Komunistična propaganda jih je tako zaslepila, da ne morejo več presojati dogodkov po zdravi pameti. — „Sobodna Slovenija“.

Korošci, učite se slovensko!

Univerzitetni docent na Duna, dr. Karl Treimer, je poslal „Nasemu Tedniku — Kroniki“ v Celovcu in raznim nemškimi liston na Koroškem v objavo zanimiv poziv, ki ga objavljamo v izviru. — (Ur.)

Ne moremo svojih oči zapirati pred dejstvom, da prihaja novo svetovno razdobje. V evropskih vojnah, ki jih sicer imenujemo svetovne vojne, se najavlja prihod novega časa. Ta čas je Koroško našel nedeljeno, njeni sinovi morajo z ramo ob ramo gledati usodi v obraz. To pa predvsem obvezuje nemške Korošce, da družnost, privrženost in dobro prijateljstvo svojih sodelavcev visoko cenijo in jo skrbno

ohranijo. Ni boljšega sredstva za razumevanje sosedov kot jezik, ni pa tudi boljše priložnosti za prisvojitve sosedovega jezika kot skupno šolanje. Kolikor jezikov znaš, toliko mož veljaš. Bila bi huda napaka, ako bi z odklonitvijo učenja slovenščine sami sebi zaprli pot k sosedu. To je treba na glas povedati.

Učenje jezikov gotovo ni lahko in povzroča prizadetim precej truda. Vendar se ta trud tudi poplaja. Pri učenju kakega slovanskega jezika je tako, da je znanje enega ključ, ki odpre vrata k ostalim. Na Koroškem, v tej obmejni deželi, človek ne more nikdar znati dovolj jezikov. Zato je treba enkrat za vselej povedati: Korošci, vaši otroci naj se nauče slovenščine! Jo bodo vedno nujno potrebovali. To je zadeva nas vseh. — „Nas Tednik-Kronika“.

V duhu sv. Cirila in Metoda

Poživiljeno mednarodno delo v duhu sv. Cirila in Metoda s središčem na Velehradu je doseglo neprecenljive uspehe za globlje razumevanje vodilnih misli sv. Cirila in Metoda. Znanstveno se je dognalo, da je sv. Cirila in Metoda za slovansko misijonsko delo v nemala globoko izvirno in osebno občutena misel o praočetu, pradedu Adamu in o prvotnih pradednih časteh, obnovljenih po Jezusu Kristusu. Po krščanstvu postanejo verniki vseh narodov in slojev bratje v Kristusu. Kristus želi priti v stik z vsako dušo po tistem, kar je vsakemu najbolj domače in pristrčno, narodni jezik, materni jezik. Zato se je sv. Ciril z vrhunca ponosne grške izobrazbe ponižal k preprostim Slovanom, prisluškoval gla-

sovom slovanskega jezika in utripom slovanskih src ter izoblikoval staroslovenski književni jezik tako spretno, da je že v prvem desetletju dosegel takšno uglednost in gibčnost, kakršno so drugi književni jeziki dosegli šele po stoletnem razvoju. — Dr. Franc Grivec, „Družina“ 1957.

Ljubljanski študentje

V svoji reviji pišejo študentje ljubljanske univerze med raznim klobasanjem tudi kaj primerno oslovljenega. Komunističnim glavam izprašujejo vest. Na primer:

„Ljudsko gibanje (komunistično) ni uresničilo tovarišije. Namesto ljudske skupnosti smo uresničili državo, namesto bratovščine organizacijo, namesto tovariša državljan. To je trpka resnica današnje stvarnosti“.

„Vero je zamenjal nihilizem, zaupanje cinizem, dogmatizem smo zamenjali z nenačelnostjo, naravnost z izumetničenostjo, zagon z lagodnostjo, zanimanje z nezanimanjem. Poskušali smo biti čim slabši, da nas ne bi mogel nihče prevariti. Čim praznejši je bil nekdo, tem bolj smo ga cenili“.

„Mladina, ki se je med vojno pustila pobijati iz prepričanja, zdaj sedi po barjih, po kavarnah in na motorjih, v boljšem primeru pa se ukvarja z izvenmoralnim športom ali z amoralno formalistično alpinistiko“ — Iz „Slovenije“.

O Slovencih v Torontu

„V mesecu februarju je moška veja Katoliške akcije s pomočjo ostalih verskih organizacij v župniji izvedla kampanjo za verski tisk med Slovenci v Torontu. Nabiralcev je bilo 60 in so obiskali skoraj vse slovenske družine v To-

rontu. Dosegli so lep uspeh. V številkah se da izraziti takole: Za verski mesečnik „Ave Maria“ so dobili 82 novih naročnikov; za verski mesečnik „Božja beseda“ 74 novih naročnikov; za verski mesečnik „Duhovno življenje“ 28 novih naročnikov; za mesečnik „Katoliški misijoni“ 25 novih naročnikov; za angleško pisani katoliški tednik „The Canadian Register“ 16 novih naročnikov; za slovenski katoliški dnevnik „Ameriška Domovina“ 20 novih naročnikov. Prodali so 12 slovenskih katekizmov, 4 molitvenike in 8 izvodov Mohorjevih knjig; prej so pa že Slovenci v Torontu pokupili okrog 250 izvodov Mohorjevih knjig. Taki so uspehi v številkah. Še večji pa bodo, ko bodo naročniki verske liste, ki so jih naročili, tudi vestno in pazljivo čitali...“ — „Božja Beseda“.

V korupciji se davijo

Kdor pozna komunistični sistem ali je prebral Djilasovo knjigo „Novi razred“, zanj korupcija v komunističnih diktaturah ni nič novega. Komunistični veljaki v opoziciji vedno in povsod govore delavstvu o boljših življenjskih pogojih, ko pa pridejo na oblast, morajo delavci še teže delati in za slabšo plačo, komunistični veljaki se pa predajajo brezmejnemu razkošju. Tako je v Sovjetski zvezi, tako je na Češkem, in nič drugače v Jugoslaviji.

Sedaj napovedujejo ukrepe proti tistim, ki se vdajajo korupciji. Za slepilo inozemski javnosti bodo morda kaznovali kakšnega nižjega funkcionarja, višji komunistični veljaki v partiji bodo pa nekaznovani lahko kradli in zapravljali javno premoženje še naprej. — „Sobodna Slovenija“.

„Kaj?“ se je zgrozil Lipnik. Ta opomba o zaupanju ga je zelo zbudila. „Torej ne zaupa...“ mu je prišlo skozi možgane. „Že dopoldne sem videl. O, zdaj vem, zdaj razumem! In prej je bilo v mojih rokah vse, posestvo in grad“.

Hudo mu je bilo, tako hudo, da bi udaril z roko po mizi; pred očmi se mu je delala megla.

„In glavno je pač to, da je eden, ki me razume“, je pripovedovala gospa. „Pri takem posestvu in — ali ne gospod Lipnik? — Tudi vratarica bo nova, ki bo umela kaj jezikov; stara naj pomaga vam. Vi boste imeli vso živino, ker razumete, ali ne, gospod Lipnik?“

V Urbanu je kipelo in vrelo, da bi kričal. In misel, da mu ne zaupa, da ga sumiči, prav malo sumiči, in to je še slabše — in to samo zaradi tega, ker je ne ume. „In vratarica bo pomagala!“ Starec se je čutil strašno ponižanega in prav posebno ga je potrla ona beseda: „Konjska hlapic“.

Molče je čakal, da gospa konča.

„Gospa vpraša, če ste razumeli?“ je dejal novi oskrbnik. Čutilo se je, da se zaveda svoje oblasti v polni meri.

„In ta napihnjenc da bo oskrbnik!“ je udarilo Lipniku skozi možgane, ko je prikimal, da je razumel. Hotel je oditi, a gospa ga je ustavila in dejala:

„Jutri bo treba na postajo; gospod je ranjen in pride domov“.

Lipnik se je začudil in razveselil. Kakor bi sredi temnooblačnega neba zasijal moder košček sinjine, se mu je zasvetilo v mislih:

„Gospod ne bo dopustil tega, ne bo, o, in Janez pride z njim, Janez. Gotovo ga je sin rešil“.

„Pojdem ponj“, je dejal in vprašal, če še kaj drugega naroči. Oskrbnik Martin je že vnaprej odkimal in Lipnika odslovil. Ta je odšel. Zdelo se je, da se je postaral za dvajset let. Neizrazen občutek uničenja in zaničevanja mu je objel srce. Ko je zavil okoli vogla na dvorišče, se je naslonil na ograjo in čutil, da ga nekaj neznosno peče in grize v srcu. V oči in grlo so ga zapekle solze. Obslonel je tako par hipov nepremično, nato je sklenil roke in vzdihnil:

„Moj Bog, hlapci smo, hlapci“.

V ušesu mu je zvenelo kot odmev: „Konjska hlapic“. „Saj smo samo hlapci“, si je dejal. „In če gospod ukaže, hlapec, pokoren in tiho! Pes, o pes zacvili; ti, hlapec, tiho!“

Kmalu nato, je pomislil:

„Gospod pride in bo vse uredil. Pozna ga. Ko je bil še majhen, mu je rezal piščalke. In nekoč ga je bil izvlekel iz tolmu! To je

gospod, ki vse razume. Saj gospa niti kriva ni; ženska pač ne ve vsega in gradu ni nikdar imela“.

„Hej, mati“, je dejal, ko je vstopil s trdnim sklepom, da nič ne pove o novem oskrbniku. „Jutri bo itak vse dobro!“ Čemu bi jo danes žalostil? — „Slišiš, mati: Janez pride“.

Žena se je stresla in skoraj omahnila.

„Kaj praviš?“

„No, gospod pride, in če gospod, samo po sebi umevno, da tudi Janez, to je jasno“.

„Kdaj? — Nocoj?“

„Ne, mati, jutri, jutri: sam pojdem ponju“.

Za hip je onemela; njeno oko se je ozrlo po kuhinji, na tla in skozi okno do drvarnice.

„In kaj bo rekel, ko nas najde v tem kotu?“

„Kaj! Ali ni zate boljše, mati: drva imaš blizu, vrt imaš blizu in meni ni treba po stopnicah. Ali ne?“

„In tvoja noga, tvoj protin, tvoja rana in pa ta vlažnost, Urban! Kaj bo s tvojo nogo?“

„Kurili bomo, pa se segreje; vlažno je zaradi tega, ker ni zakurjeno; drv imam dovolj, zakaj ne bi kurili? Vidiš, mati, in gospa je mlada, potrebna je razgleda. Čemu bi bil nama, kaj?“ je govoril in nič se mu ni poznalo, da je v njegovem srcu bridka žalost. Kdor ni vedel, da si jo hoče ravno z besedničanjem udušiti, bi bil smatral starca za zgovornega šaljavca.

„Bog ve, kako je ranjen? Če ga tako daleč puste, gotovo ni nevarno“, je menila žena.

„Seveda, seveda! — Ajs!“ je stokal, ko je sezuval čevelj z leve noge. „Zdaj se bom vozil“, mu je prišlo na misel. „Konjska hlapic“.

„In pismo si šel iskat, pa je bilo tu“, je dejala z nasmehom. „Moraš pisati, da nas hitro obiščejo, dokler bo Janez doma; bo kaj povedal. — Kdo bi bil mislil, da se bo vse tako izteklo? In dokler bo gospod tu, ostane tudi Janez, ali ne?“

„Seveda ostane“.

„Pa bi torej pisal, da se Janez vrne z gospodom. Na!“ prinesla mu je črnico, pero in očala, obrisala mizo in privila svetilko. „Zdaj lahko pišeš, dokler ne bo večerje. Kako bi bila skoraj pozabila!“

Lipnik je vzel papir in začel brati; prišel je do besede „oskrbnikstvo“. Zapeklo ga je; občutek strašnega ponižanja, ki je ždel v srcu, mu je gnal v obraz kri sramu. Nobena beseda in nobena črka nista imeli prave vsebine prave oblike. Odložil je papir in porinil od sebe črnico. „Ali bi ne bilo boljše, da piše jutri Janez sam? Mene skele pri luči oči. Naj piše jutri sam!“

Dalje

Sem Kranjčičev

Jurij...

NOVE UGANKE

1. Zmotilo ga je

Zvezdoslovec NIK PUST je štel zvezde na nebu, pa ga je nekaj zmotilo, da se je pošteno uštel. Kaj je bilo?

2. Črke

G V Z N 7
Z Z Z T ...
Č Č Č N ...
R D L K 9
E E E E ..
R R R A .....
E E E E 10
T T T R ....
I I I V .....
O O E I 8

Razvrsti črke v navpičnih stolpcih tako, da dobiš pol kitice znane narodne pesmi.

3. Trije stavki

V neki igri je na strani 7 naslednji stavek:

LEPA SEM KOT NARODNA PESEM

Na strani 26 je stavek:

NERODNA KOT SEM, PA SEM PELA

Na strani 99 bereš:

POREDNA SEM LENKA S POTEMA

("Potem" je v igri hribovska vas.)

VPRAŠANJE: Kaj imajo skupnega ti trije stavki?

4. Po vsem svetu znan

ČE PA ŽE POSVETI

v grob ti večna luč,
glej, da s sabo vzameš
vrat nebeških ključ!

V prvi vrsti gornje kitice je skrit uradni naslov enega najbolj popularnih mož na svetu. Kdo je?

REŠENE UGANKE

1.

Le jokaj se, le jokaj se,
saj si si sama kriva,
saj fantič je že pravi bil,
pa si ga zapustiva.

Nagrada: Ivanka Pungerčar, Plenty, Vic.

2.

Jezikoslovec.

Nagrada: Franci Bresnik, Canberra.

3.

Pregovor pravi: Kdor počasi vozi, daleč pripelje.

Nagrada: Stanka Krajnc, Cardiff, N.S.W.

4.

Gostov je bilo 10. Tri ženske in trikrat toliko moških, torej 12. Gostilničarka in natakara nista spadali med goste — torej 10.

Nagrada: Danica Tušek, St. Albans.

Rešitve so poslali, vsaj deloma prav, še naslednji: Franca Štibilj, Ivanka Torbica, Franca Kavčič, Peter Šajn, Matija Cimerman, Marija Stavar, Bernard Zidar, Jožef Krajnc, Anton Drmota, Ivanka Študent.

JURJEVA POŠTA

A.D. Corrimal. — Hvala za poslane uganke. Ob svojem času pridejo na vrsto.

I.S. Albury. — Gornja zahvala vija tudi vam.

KO IMAŠ ŽE SVOJ DOM, imaš ob njem tudi vrt ali vsaj vrtič. Če hočeš dobro vrtariti, ne pozabi na važnost gnojenja.

Zemlja je v raznih krajih Avstraliije različna. Zato jo je treba v raznih krajih različno negovati. Kar se pa tiče gnojenja, je več ali manj povsod enako. In o tem hočem napisati nekaj vrstic, morda komu ustrežem.

Gnojimo lahko s kompostom ali pa z umetnim gnojem. Za večje njive pride v poštev še tudi gnoj „podor“, ki ga bom pa le mimogrede omenil, zakaj pred očmi imam pri tem sestavku le vrtno grede ob domu ali za njim. Za gnojenje teh je najbolj priporočati kompost, ker si ga lahko sami pripravimo.

Kompost

Kompost je gnoj-mečaneec, ki si ga naredimo doma iz rastlinskih odpadkov na vrtu in okoli hiše.

Na zavetnem in senčnem prostoru vrtiča si napravimo kompostnico, oziroma kompostno jamo.

KO VRTNARIŠ, MORAS GNOJITI

Podlage ji ne naredimo nič, ker moramo pustiti črvom prosto pot, da se iz zemlje prerijejo v kompost. Črvi so namreč pri razvoju komposta važen činitelj. Stene napravimo iz desk, beton ni priporočljiv. Prostor, ki naj bo kvečjemu meter in pol širok, obdamo z deskami od treh strani, četrta ostane odprta. Računajmo s tem, da nam končni kup komposta ne bo presegel višine enega metra.

Najmanj dela zahteva kompost, ki si ga „vzgamajo“ v treh kompostnicah zapored, vsako leto v eni. V treh letih namreč kompost lepo „dozori“ brez posebnega oskrbovanja, da s pridom začnemo z njim gnojiti vrtno grede.

Vsako leto polagamo vse rastlinske odpadke v kompostnico tistega leta. Tako nastanejo plasti, ki stalno višajo kup. Ko je kup visok 40 cm., ga nekoliko posujemo s superfostatom, nato naložimo za cm. debelo plast živalskega gnoja in polijemo z vodo — pa ne preveč.

ZAKAJ JE POSTAL PRIDEN

MATI JE UMRLA IN PUSTILA možu vdovcu majhnega dečka. Mož je vedel, da mora zdaj sinčku biti za očeta in mater.

Ko je začel deček hoditi v šolo, so se začele resne težave. Šola ga ni zanimala. Ubogati ni hotel in učiti se mu ni ljubilo. Bilo je to v državni šoli.

Učitelj je poklical očeta in ga posvaril. Oče je posvaril sinka, pa ni nič pomagalo. Še drugič in v tretje je učitelj poskusil, potem je očetu naravnost povedal: Boste morali otroka vzeti iz naše šole. Ni prav nič z njim. Samo igral bi se in nagajal součencem. Po mojem mnenju sploh ni pri pravi pameti. Vzemite ga domov in jutri naj ne pride več v našo šolo.

Oče je bil na vso moč poparjen, pa si ni vedel pomagati. Deček je pa bil kar vesel in je rekel: Zdaj bom imel po ves dan dovolj časa, da se bom igral.

Oče se je praskal za ušesi in poizvedoval pri sosedih, kaj bi bilo treba napraviti. Ta je svetoval to, oni ono, zares pomagati pa nobeden ni znal.

Končno je očetu prišla pametna misel. Rekel si je: Že vem, kaj bom storil. Večkrat sem že slišal, da v katoliških šolah jako dobro uče. Kar k sestram ga bom zapisal v šolo.

To je tudi res storil, potem pa s trepetom čakal, kdaj bodo tudi nune začele s pritožbami nad novim šolarjem. Na svoje začudenje pa še po treh mesecih ni nič slabega slišal. Fantek je postal ves drugačen in se je začel celo doma učiti, namesto da bi se igral. Končno se je oče odločil, da stopi poprašat sestro. Na svoje veliko začudenje je slišal samo hvalo o sinku, kako je priden, kako rad se uči, kako lepo se vede s šoli.

Zadovoljen je šel domov in vprašal sinka, kako je to, da je zdaj ves drugačen, in tako dalje. Deček je poslušal, potem pa pogledal očeta in rekel:

„Pred vhomom v sedanjo šolo visi velik mož pribit na križ. Gotovo zato, ker ni bil priden. Ne maram, da bi nune tudi z menoj kaj takega naredile...“ — *Angela Vraščič.*

JAMA POD TRIGLAVOM

Slovenska šaljivka ali smešnica pravi:

Ljubljanski srajčnik je šel na Gorenjsko in je prispel prav pod Triglav. Dlan si je dejal pred oči in dolgo dolgo gledal proti vrhu. Mimo je prišel gorenjski kmet in vprašal, kam se je tako zagledal.

„Oča“, je rekel Ljubljančan, „ne morem se načuditi, kako visoko goro imate. Saj komaj vidim do vrha“.

Kmet je zamahnil z roko in in dejal:

„To ni še nič! Kaj bi vi rekli, če bi vedeli, koliko ga je še v zemlji“.

Zdaj prihaja na dan, da je bil kmet v zmoti. Neki tednik v Angliji piše o nekem Angležu, ki se piše Dennis Kemp. Mož je specialist za preiskavanje podzemskih jam, s tujo besedo: speleolog. Ni zadovoljen samo s študiranjem podzemskih jam v Angliji, ampak jih hodi

raziskovat tudi v druge kraje. Dostični tednik ve o njem povedati naslednje:

„Kempova najnovejša ekspedicijska ga je povedla v Jugoslavijo, kjer je v družbi z jugoslovanskimi jamarji odkril jamo pod najvišjo jugoslovansko goro — Triglavom. Počuda je, da je ta jama najglobljejša na vsem svetu in začeli so sestavljati pravcato svetovno ekspedicijsko jamarjev, ki naj bi že v letosnjem poletju poskušali priti jami do dna“.

To odkritje torej kaže, da je bil gorenjski kmet v zmoti. Ne more biti veliko Triglava v zemlji, če je pod njim taka ogromna jama in z njo — praznosta.

Seveda je pa ta novica tudi drugače zelo zanimiva, ne samo zato, ker je razodela zmoto onega gorejskega šaljivca. — *K.g.*

osmih mesecih dozori, je pa z njim več dela. Ko je plast odpadkov visoka 30 cm., jo posujemo s prstjo, na prst pa spet tako plast odpadkov. Vsaka dva ali tri mesece je treba vso gomoto temeljito premešati.

Za večji vrt, kot smo videli, je dokaj težko pripraviti dovolj komposta v enem samem letu. Strokovnjak v naši kmetijski šoli pognoji vsako leto le odločeni del vrta z debelo plastjo komposta, potem pusti tisti del vrta pri miru za eno sezono, le plevel uniči od časa do časa s kultivatorjem. To je priporočljivo, zakaj v času miru bakterije nemoteno delujejo, posebno še, če poskrbimo za primerno vlago na površini. Zemlja se spočije in si nabere obilo hranilnih snovi za novo setev ali nasad, samo da plevelu nismo pustili potegniti jih iz nje.

Toliko o kompostu in njegovi uporabi. Prihodnjič nekaj o podoru in umetnem gnojenju. — *Jože Maček.*